

KÖLCSEYNÉ BALÁZS MÁRIA

TÁBORSZERVEZÉSRŐL KICSIT MÁSKÉPP!

AVAGY „HOGYAN VÁLTAM INSTANT TÁBORRAJONGÓVÁ”?

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

A KÖTET AZ ERZSÉBET IFJÚSÁGI ALAP NONPROFIT KFT. MEGBÍZÁSÁBÓL, AZ EFOP-1.2.3-VEKOP-15-2015-00001 – KOMPLEX IFJÚSÁGI FEJLESZTÉSEK – ÚJ NEMZEDÉK ÚJRATÖLTVE C. PROJEKT FINANSZÍROZÁSÁBAN JELENT MEG.

FELELŐS KIADÓ:

Ament Balázs
ügyvezető

ISBN 978-615-6198-13-6

**KÖLCSEYNÉ BALÁZS MÁRIA:
TÁBORSZERVEZÉSRŐL KICSIT MÁSKÉPP!
– AVAGY „HOGYAN VÁLTAM INSTANT TÁBORRAJONGÓVÁ”?**

A kiadvány egy sorozat részeként az Erzsébet Ifjúsági Alap gondozásában, az EFOP-1.2.3-VEKOP-15-2015-00001 - Komplex ifjúsági fejlesztések – új nemzedék újrátöltve c. projekt keretében jelent meg. Kiadványaink publikálásának és terjesztésének célja a hazai ifjúsági munkát érintő aktuális írásokon keresztül a jelenlegi szakmai folyamatok és szolgáltatások bemutatása az ifjúsági, valamint a kapcsolódó ágazatok szakemberei számára.

TARTALOMJEGYZÉK

Bevezető gondolatok	...2
Kinek mit jelent, mit ad – szervezőként, táborvezetőségi tagként, táborozóként, szülőként – egy tábor?	...3
Az eset, az esettanulmányhoz, avagy „A TÁBOR”	...7
Gyermek és ifjúsági táborok szervezési tudnivalói – ajánlások: fellelhető, elérhető segédanyagok	...10
A sikeres tábor receptjének hozzávalói	...11
A táborszervező fanatizmusa – egy egész év teendői egy heti táborért	...11
Jó időben	...12
Jó helyen	...12
Jó arányok	...13
Régiek-újjak	...13
Életkori megoszlás	...14
Nemek aránya	...14
Megfelelő létszám	...14
„Jóból kicsit adnak”	...15
A táborvezetőség	...15
Táborozó > Segítő > Táborvezetőségi tag (avagy előttem az utódom)	...20
„Közösségi fertőzés”	...21
Kötelező-e?	...21
Elfogadás	...22
Táborfóbia	...22
Aktív foglalkoztatás, mint a „bevarázsolódás” segítője	...23
Mennyiért?	...23
Csoportbeosztás	...23
Tudatos PR tevékenység	...24
Táborszervezés a gyakorlatban	...28
Megkezdődik a tábor	...28
Világos és tiszta szabályok	...29
Pörögnek a napok	...30
Jutalmak és elismerések	...31
Itt érted van minden, mit tehetünk még?	...32
Útravaló és mentorálás	...32
Jövőre veled ugyanitt!	...33
Minden tábor más!	...34
A jó tábor receptje	...35
Felhasznált irodalom	...36

Gyerekkoromban gyerek-táboroztam. Máig emlékszem az első tábori barátnőm nevére, az először látott balatoni naplementére, a tábori rajzversenyen elért 2. helyezésemre, s a családnak ajándékba hozott kagylóvitorlásra.

Később, felsőben is táboroztam. Voltam nemzetközi táborban is – telepített sátrakban, lengyel gyerekekkel. Évtizedes levelezés lett belőle egy lengyel kislánnyal.

Ifjúkoromban építőtáboroztam. A címerezés után jött a pezsgőgyári munka, jött az őszibarack-szedés, nagyjából mindegy volt, hogy mit csinálunk, nem ettől függött a jelentkezésünk. Először az önálló pénzkeresés vágya vitt a címerezőtáborba, majd évekig visszajárva – a csapat, a hangulat.

Fiatal felnőttként az élet ismét hozott az utamba táborokat, immár szabadidőfelelősként vehettem részt építőtáborokban, ahol afféle táborvezetői segédként ki kellett találni a saját módszertanomat a beillesztés, a kiilleszkedés elkerülése, a magatartási és teljesítmény-normák elérése, s a közösségi élmények megtapasztaltatása érdekében.

Majd eljött az a nap is – 27 évvel ezelőtt –, amikor a munkám részeként, egy közművelődési intézmény égisze alatt szervezőként, vezetőként az első saját meghirdetésű táborot elindíthattam. Azóta még nem telt el olyan év, amikor ne szerveztem volna legalább egyet, időnként többet is, már hosszú évek óta – civilként.

Talán nem kell mondanom, a tábor szó előkelő helyet tölt be a lelkemben, s visszagondolva erre a fentiekben bemutatott sorra, rengeteg olyan pillanat, mozzanat idéződik fel bennem, ami – nem túlzás – meghatározó volt az életem során, a barátságaimban, a párválasztásomban, a munkámban, a közösséghez való viszonyulásomban, a társadalmi felelősségvállalásomban stb.

Véleményem szerint a táborozás a gyerekekkel/fiatalokkal történő foglalkozásnak az a munkaformája, amit minden 12-18 éves korúnak „receptre felírva” meg kellene tapasztalnia. Meggyőződésem, hogy a későbbi közéletivé válás stabil alapjait rakhatja le egy jó életszakaszhoz jól megválasztott tábor, majdnem függetlenül attól, hogy mi a központi témája.

Kicsit sem lebecsülve a napközis táborok szakmaiságát, szerepét (jómagam is szerveztem nem egyet), úgy gondolom, hogy a tartós, hosszútávú, mély hatások főként a bent alvós táborokban érik a résztvevőket. Így táborszervezési megközelítésem is erre fog koncentrálni.

*Jelen táborszervezési tapasztalatgyűjtemény tulajdonképpen egy **esettanulmányra**, azaz egy – 27 éve indult és azóta minden nyáron megvalósuló – gyermek és ifjúsági táborra építve mutat be a gyakorlatban már megvalósult, kipróbált módszereket, természetesen nem állítva egy pillanatig sem, hogy ezek az egyedüli, kizárólagos hatékonyságúak, a mindentudók. Sőt! Ahogy az én gépemben is ott van egy „lopott holmi” nevű mappa, ahova minden olyan ötletet, módszert „beseprek” az internetről, ami megállít engem a nyilvánosan közzétett, nem jogvédett, kipróbálható és alkalmazható kezdeményezések közül, úgy – azt gondolom – ez a módszergyűjtemény is egy lehet az ötletadók, szemléletformálók közül mindazok számára, akiket „megállít”.*

Kölcseyné Balázs Mária

KINEK MIT JELENT, MIT AD – SZERVEZŐKÉNT, TÁBORVEZETŐSÉGI TAGKÉNT, TÁBOROZÓKÉNT, SZÜLŐKÉNT – EGY TÁBOR?

Az elmúlt 27 év ifjúsági táborainak szervezési gyakorlata során nagyon sokat gondolkodtam azon, hogy vajon kinek mit adhat egy tábor. Fontos szervezőként tudnunk (az elvárások miatt), hogy ki miért is jön táborozni? Természetesen egy választott tevékenységért – gitározásért, diákújságírásért, versmondásért, néptáncért – mindazért, amit felkínál az adott meghirdetés. Ám azt gondolom, tapasztalataim ezt teljes mértékben alátámasztják, túl azon, hogy a táborok résztvevői számára – a választott tematika szerinti – aktuális ismereteket nyújtunk, rettentően fontos az, hogy olyan közösségi élménnyel tudjuk „megfertőzni” a táborozókat, amit nem érhetnek el a hétköznapi napokban, amihez szükséges a néhány napos „összezártság”.

A **táborszervező számára** egy tábor, és annak pozitív visszajelzései olyan erős további motivációt adhatnak, hogy – ha jól előkészített a tábor, és a helyszínen kevés gond merül fel – akkor szinte azonnal, akár még a zajló tábor ideje alatt, meg lehet nyitni a következő év mappáját a gépünkben. Ide kezdhetjük el gyűjtögetni a további ötleteket, hogy mivel lehet még élménytelibbé, még élménydúsabbá tenni a jövőbeli táborozást.

Kiemelten lényeges az is, hogy a **táborvezetőségi tagság** ne csak valaminek az oktatását jelentse, ne csak azt, hogy a felkért szakember megadott óraszámában megtartja a szakmai foglalkozásokat, hanem a tábor vezetőségéből is kialakuljon egy stáb, egy olyan kisközösség, akik fontosak egymásnak. Hiszen akkor ez a csapat is évről-évre várja azt, hogy együtt lehessenek, azt, hogy a gyerekekkel való foglalkozás élményén, a résztvevők lelkesedésén és elkötelezettségén túl is részt vegyenek minden programelemben, majd a takarodó után saját maguk is együtt akarjanak lenni. Természetesen ehhez nagyon szükségesek a napi szintű megbeszélések még akkor is, ha ezek időn-

ként, vagyis teljes egészében az alvás rovására mennek, hiszen kizárólag éjszaka tudjuk átbeszélni az adott nap történéseit, és megtervezni a következő nap részleteit.

Az is nagyon lényeges a gyermek és/vagy ifjúsági táborok esetében, hogy a **szülőket** egyéneként partnernek tekintsük, együtt pedig szülői közösségként kezeljük. Én úgy szoktam fogalmazni, hogy a tábor az a hely, ahol „nem ciki a szülő”, ahol – ha jól csináljuk – a táborozó gyerek, fiatal meg akarja osztani az élményeit a felmenőivel. A tábor nyitott a szülő számára, bármikor bejöhet, bármikor felkereshet bennünket, és természetesen az esti közösségi programokra is szívesen látjuk nézőként, így maga is részesévé válik az élményeknek. Ugyanígy szereplője az év közbeni online közösség építésének, hiszen tábortól táborig egy közösséget kell fenntartani, ehhez folyamatosan információkat kell adni, folyamatos odafigyelés szükséges. Tesszük ezt mi kívülről és teszük ezt a résztvevők belülről, azaz nélkülünk is szerveződnek tovább. Nagy élmény a szervező számára, amikor a tábort követő néhány héten belül azt látja, hogy tartják egymással a kapcsolatot a különböző településeken élők, pl. együtt mennek strandra, elutaznak egymáshoz, barátságok, akár párkapcsolatok is kialakulnak.

Tehát, összefoglalva, a tábor ad a táborozóknak, a táborszervezőknek, a táborvezetőségi tagoknak, a szülőknek... kinek-kinek mást és mást, ám ezt a szervezésnél fontos, hogy előre átgondoljuk, s próbáljunk meg ezekre a látens, vagy esetenként deklarált igényekre reagálni.

S mit mondanak erről az érintettek?

Részletek szülői visszajelzésekből: (DARKE-táborozók Facebook csoport, 2014)

„... élményektől túlcsondulva, feltöltődve és kivirulva érkezett haza a táborból - és bár nem szokása a bő lére eresztett élménybeszámoló, most csak mesélt és mesélt! ... már most megragadom az alkalmat, hogy jelezzem, ... szeretne menni jövőre is!..

„... és ... anyukája vagyok, és bár A Táborban nem vettem részt, nekem is adott valamit ez a tábor – mégpedig két vidám, élményekről csacsogó, máris visszavágyó, tervekkel teli gyereket kaptam vissza. Köszönöm Nektek!”

Mit jelent nekünk a tábor?

Táborozók válaszai: (DARKE-táborozók Facebook csoport, 2017)

„Egy rakat felejthetetlen élményt, és egy csomó új barátot!”

„Immáron 10 egymást követő éve egy remek közösséget és újabbnál újabb tapasztalatokat adott számomra a tábor.”

„Az első zenei táborom volt, és nekem sok önbizalmat adott a zárókoncert, meg a közös zenélések. A közösség is nagyon jó volt.”

„Nagyon nehéz megfogalmazni, hogy pontosan mit is jelent számomra minden évben ez a tábor, de az biztos, hogy a legjobb közösségben lehetek, szuper tanárokkal zenélhetek együtt, és csodás emlékeket szerezhetek, amiket egy életen át őrizni fogok.”

„Új barátokat és sok tapasztalatot adott nekem a tábor.”

„Enélkül a tábor nélkül a nyár nem nyár. Rengeteg tapasztalatot, élményt és nem melleleg új barátokat ad minden résztvevőjének, akik (köztük én is) minden évben tűkön ülve várják az újabb tábort.”

„Barátságokat, rengeteg tudást és folytonos jókedvet és remek hangulatot ad, amire egész évben vár az ember!”

„Számomra ez a tábor az a hely, ahol jól érezhetem magam, a lehető legjobb közösségben lehetek, önmagam lehetek, és rengeteg motivációt szerezhetek az elkövetkező 360 napra, valamint jó dolog, hogy együtt zenélünk a „tanárokkal” 😊
egyszóval ATÁBOR 😊”

„Ez a tábor a nyaramat határozza meg. A közösség, barátok és a felnőttekkel való viszony, és a jó zene! Minden évben nem várok mást jobban, mint ezt a tábort!!!”

„A válaszom arra, hogy mit adott nekem ez a tábor egy szóból áll: MINDENT ❤️”

„Mit adott a tábor? Egy hetet, amit egy nagyszerű közösségben tölthettem, közben profi tanároktól és táborlakó...”

„Mit adott a tábor? Egy hetet, amit egy nagyszerű közösségben tölthettem, közben profi tanároktól és táborlakó...”

„Számomra ez ATÁBOR AVISZONYÍTÁSI pont, minden évben ezt várom a legjobban. Szerintem mindent elárul, hogy itt mélyültek el a legjobb barátságaim, és több zenekar is alakult már ebben a táborban. Ezek mellett, ami még fantasztikus, az a tanári kar és a...”

„A tábor az az egy hét, amire egész évben csak várok és várok, szerintem ezt nem kell ragozni.”

„... élményektől túlcsondulva, feltöltődve és kiverülve érkezett haza a táborból - és bár nem szokása a bő lére eresztett élménybeszámoló, most csak mesélt és mesélt! ... már most megragadom az alkalmat, hogy jelezzem, ... szeretne menni jövőre is!..”

„Nekem is nagyon nagy élményt jelent minden évben, nyáron nekem nincs annál nagyobb kikapcsolódás, nehezen tudok elszakadni a tábor helyszínétől, azzal együtt a barátoktól is, és ott is mindenkit szeretek. Mindig megköszönöm a társainknak is, meg az oktatóknak az egész heti együtt töltött élményt. Én mindőtöket tárt karokkal fogadlak, DRÁGA BARÁTAIM! NAGYON SZERETLEK BENNETEKET!!! ❤️❤️❤️”

KÉP: JONATHAN FORAGE • UNSPLASH

AZ ESET, AZ ESETTANULMÁNYHOZ, AVAGY „A TÁBOR”

Mindenképpen szükséges néhány szót mondani róla, azaz bemutatni azt a tábort, mely a példákat szolgáltatja, hiszen csak így válnak érthetővé a következőkben bemutatandó módszerek. Bár ez a tábor valójában már nem ugyanaz, mint az eredetileg induló, ám a szerkesztés (!) fejlődése során mindig a mindenkori igényekre próbált reagálni, szemléletében pedig mindvégig megőrizte a „táborságát”.

27 évvel ezelőtt megyei diákönkormányzati alapképző tábort hirdetett meg a Békés Megyei Művelődési Központ általános- és középiskolások számára. Az igényt jól jelzi, hogy az első meghirdetésre rögtön kb. 100 fős létszámmal indulhattunk, egy-egy intézményből akár 3-4 fő is érkezett. Célul tűztük ki, hogy a jelentkező (vagy az iskolák, kollégiumok által akkor még esetenként delegált) diákvezetők érdekvédelmi, kommunikációs, konfliktuskezelési és rendezvényszervezési ismeretekkel felvértezve térjenek vissza az iskolájukba, s ott hatékonyan hozzájáruljanak a diákéletnek. A kezdeteknél elhatároztuk, s így is tettünk, hogy nem iskolai, hanem, ha lehet, minél inkább élménypedagógiai és kooperatív

tanulási módszerek alkalmazásával folyjon az ismeretátadás, s a „szabadidő” eltöltését, a táborozókat minél inkább bevonva, akár az öntevékenyséjükre is építve, közösen tegyük különlegessé, maradandó élménnyé. A közös tematika átbeszélését követően minden táborvezetőségi tag a saját módszereit is alkalmazva, a saját egyéniségét is beletéve vezette a csoportját, tartotta a csoportfoglalkozásait, ezen túl minden nap voltak „plenáris”, tábor-szintű programok is (előadások). A szabadidős programokban mi – a szervezők, ill. a táborvezetőség is – együtt játszottunk, szórakoztunk, énekeltünk, táncoltunk a táborozókkal. Rögtön az első tábor végén felmerült az igény, hogy sokan szeretnének a következő évben is visszaszajonni. Igen ám, de a tematika alapképző volt, ezért kitaláltuk, kidolgoztuk egy ráépülő továbbképzés tematikáját, hogy az „ismételni vágyók” visszatérhessenek. De sokaknak ez sem volt elég, továbbra is jelezték, hogy táborozni szeretnének. Ezért először a „KS”, azaz a kortárssegítők csoportja jött létre, mégpedig úgy, hogy minden alap- és továbbképző csoport állíthatott egy jelöltet, majd fantasztikus – tábori választási bizottsággal és választási szabályzattal szabályozott – jelöltállítás, kampányt, kampánycsendet követően megválasztottuk a következő évre meghívottként résztvevő KS-eket. Az ő státuszuk nagyjából félúton volt a táborozó és táborvezetőség között, utóbbiak jobbkezeként számítottunk rájuk.

A közösségi „fertőzés”, az élményszerű táboroztatás igazán jól sikerült, táborozóink még mindig jönni akartak, mi pedig szívesen fogadtuk őket. Fontosnak véltük azért is, mert – az iskolák visszajelzései alapján – a diákönkormányzati munkában lelkesek, ügyesek voltak, s a táborban tanult módszerek egy részét jól alkalmazva, a helyi közösség erősítéséhez, építéséhez is hozzáálltak. Hogy tudjunk új, a diákélet gazdagítását elősegítő ismereteket

nyújtani a továbbiakban is, elindítottuk a diákújságíró, egy évvel később pedig a diákrádiós csoportokat. Az akkori technikai fejlettségnek megfelelően az első tábori újságunk még kézzel írt és rajzolt volt, a rádióstúdióink pedig egy pléddel különült el az élő adásnál a hallgatóságtól, ám mindez nem jelentett akadályt, évről-évre elkészült az újság és egyre színvonalasabb szerkesztett adások hangzottak el.

Mehetett volna így is, míg világ a világ, de nem így történt. Először a diákönkormányzati jelentkezőink kezdtek „elkopni”. Mondhatnánk, öröm, mivel szerencsére ekkorra már sok szervezet állt a rendelkezésükre és nyújtott szakmai, módszertani segítséget e tevékenységhez, de ez csak részben okozta a létszámcsökkenést. Oka volt az is, hogy míg korábban az iskolák nagyrésze hozzájárult a részvételi díjhoz, eddigre ez a gyakorlat megszűnt, s az alacsony részvételi díjhányadot szívesen vállaló családok a teljes díj kifizetését nem tudták, vagy nem akarták kifizetni (még akkor sem, ha ez valójában az önköltséget sem fedezte, mivel minden esetben – sajnos egyre szűkülő mértékű – pályázati forrást is igyekeztünk bevonni a megvalósításhoz). Pár év múlva a diákrádiós csoport szűnt meg, mivel nem voltak rá jelentkezők. A KS csoport mindig szívesen működött volna, ám arra, hogy térítésmentesen fogadjuk őket, mint ez korábban történt, egyre kevésbé jutott pénz. A tábor fejlődött, amire már nem volt igény, azt hagytuk kifutni, az új igényekre pedig reagáltunk, mint ez hamarosan kiderül majd.

Időközben az eredeti szervező intézményt a fenntartó megszüntette, s a tábor szervezést egy – addig társrendezőként jelenlévő – civil szervezet, a Dél-alföldi Regionális Közművelődési Egyesület (DARKE) vitte tovább.

A szerves fejlődés, az igények megjelenése néha meglepetéseket produkál, a csökkenő DÖK-tábori tendenciának egy „véletlen” vetett

véget, s valójában ez a véletlen alapozta meg a mai tábor új jellegét, kínálatát.

Mielőtt azonban erre kitérnék, a pozitívumokról is be kell számolnom. Eddigre felnőtt az első táborozó generációnk, azaz egyetemista lett, vagy éppen fiatal munkavállaló, így fordulhatott elő, hogy több esetben közülük kerülhetett ki egy-egy előadónk, vagy időnként szponzorunk, de még akár táborvezetőségi tagunk, csoportvezetőnk is.

Az említett „véletlen” pedig a következő volt. A tábori jelentkezést követően, mint minden más tábor esetében nálunk is, a táborozók kapnak egy kiértékelő levelet a tudnivalókról, s ebben a levélben – a kezdetektől – szerepelt a következő mondat is:

„A táborba a következőket feltétlenül hozd magaddal: jegyzetfüzetet, tollat, kedvenc hangszereidet, jókedvedet!”

14 évvel ezelőtt a véletlen úgy hozta, hogy egyidejűleg 7 fiatal hozott magával a táborba gitárt. Egy este teret adtunk nekik, s a szobák előtti folyosó szőnyegén ülve gitáros-éneklős estet csaptunk. Kiderült, hogy inkább gitárok vannak, mint zenélni tudás (ez persze semmivel sem csökkentette az est jó hangulatát). Végül ebből született ott és akkor az ötlet, hogy hirdessünk meg a következő évre egy gitáros csoportot is. A következő évben rögtön 14 fő jelentkezővel indult el a zenei csoport, kezdőkkel és haladókkal, akusztikus és elektromos gitáron játszókkal együtt (nem volt könnyű dolga a felkért oktatóknak). A rákövetkező évben két csoportot indítottunk, s az azt követő években pedig már 3-4-5-6 csoportra való jelentkező igényét kellett kiszolgálni csoportvezetőkkel. Ezzel egyidejűleg hagytuk a diákönkormányzati képzést kifutni. A tábor kettévált, lett egy zenei része és maradt egy újságíró része. Majd először igényként merült fel a táborozó középiskolások részéről az önismereti csoport

indítása, s rá két évre, egy tábori vloggerpályázat sikerén felbuzdulva, a filmkészítő csoport létrejött is.

Mára két önálló tábor létezik. Egy zenei (kezdő, haladó gitárosokkal, énekesekkel és egyéb hangszeresekkel, akik zenekarban szeretnének zenélni), illetve egy komplex újságíró, filmes, önismereti. A két tábor önálló, elkülönült szakmai munkát végez, ám – lévén egy időben, egy helyszínen vannak – közös szabadidős programokon vehetnek részt a résztvevők. A táborok közt évről évre nagy az átjárás, jellemző, hogy az előző évi filmes a következő évben énekelni jön, a zenész újságot írni megy stb. A lényeg, hogy jöhessen újra és újra. Szervezetileg és forrásteremtést illetően két külön táborról beszélhetünk, a táborozók szemében pedig egy nagy tábor létezik, melyben kipróbálhatják magukat más és más területeken. Ezt hívjuk mi is magunk közt egyben „A tábor”-nak, így nagybetűvel.

Ennyi a történet röviden összefoglalva. Mondhatjuk, sablonos. A legtöbb régebb óta működő tábor el tudja ezeket (vagy hasonlókat) mondani magáról. Valamitől azonban – igen sokan

így éljük meg – táborozók, szervezők, táborvezetőségi tagok, szülők – ez a tábor „varázsol”. Közösséggé formálja az odaérkezőket, s ez a közösség is formálja az egyént.

S hogy ez a tábor hogyan, milyen módszertanul működik a forrásteremtéstől a meghirdetésig, a megszervezéstől a lebonyolításig, az elszámolástól az értékelésig és a következő évi tervezésig, erről próbál meg jelen kiadvány – bármely területen táborot szervezők részére – általánosítható, hasznosítható ismereteket nyújtani.

GYERMEK ÉS IFJÚSÁGI TÁBOROK SZERVEZÉSI TUDNIVALÓI – AJÁNLÁSOK: FELLEMLHETŐ, ELÉRHETŐ SEGÉDANYAGOK

Ha ma egy tábor szervező segítséget keres a tábor szervezéshez, a kezdő lépésektől a befejezésig nagyon sok útmutatást talál. Több szervezet a speciális – általa szervezett (sí, természetjáró, vízi, sport, vöröskeresztes stb.) táborok szervezési tudnivalóit osztja meg¹, de fellemlhetők az általános tudnivalók is², amelyek – akár egymást is jól kiegészítve – segíthetik a teljesen kezdők, vagy kevésbé gyakorlottak ezirányú tevékenységét. Létezik jól megírt, átfogó ismereteket tartalmazó lektorált kiadvány, amely kifejezetten ifjúságsegítőknak (és érdeklődőknek) foglalja össze a tudnivalókat³.

Jogos a kérdés, hogy ha ennyiféle (és még ennél is sokkal több) kiadvány, útmutató, segédanyag létezik, akkor jelen kiadvány miért született meg, miben más, mint az előzőek?

Jelen kiadvány szerzője maga is a szerzők iránti nagybecsüléssel olvassa és alkalmazza az előzőekben felsoroltak tudnivalóit. Nem kíván vetélkedni azokkal, nem kíván új rendszereket, csoportosításokat, tudományos megközelítéseket alkalmazni. A legfontosabb célja, a teljesség igénye nélkül, az apró – gyakorlatban már kipróbált – a közösségépítést és az egyén közösségi attitűdjének alakítását, a közéleti nyitottsághoz való hozzájárulást erősítő élményadás módszereit közzétenni.

Úgy vélem, az előzőekben hivatkozott leírások adják a jó tábor receptjéhez az összes alapanyagot és a kész menühöz az edényzetet. Ez természetesen már önmagában elégséges a táborok megszervezéséhez. E kiadvány tartalma pedig az – esetenként pikáns, esetenként roppant harmonikus – ízesítést, fűszerezést szolgáltatja példáival. Ettől a már klasszikus étel is izgalmasabbá, élvezetesebbé válhat, ám enélkül is jóllakhatunk. Kinek-kinek döntése szerint!

1 http://www.jgypk.hu/tamop13e/tananyag_html/tananyag_reki_1/vi16_a_tborsevevs_isrve.html
http://www.jgypk.hu/tamop13e/tananyag_html/tananyag_reki_1/vi_tborsevevs_vezets_termszetjrs_trzs_dorka_pter.html;
http://www.jgypk.hu/tamop13e/tananyag_html/tananyag_reki_1/viii_vzi_tbor_s_vzi_trzs_szerepe_az_iskolkban_domokos_mihly.html;
https://voroskereszt.hu/?media_dl=8099

2 https://hogyan kell.hu/T%C3%A1bor_servezni ; <http://tamop-sport.ttk.pte.hu/tananyagfejlesztés/alternatív-környezetben-uzheto-mozgasformak/taborozasi-ismeretek/05#fejezet5-1>

3 http://unp.hu/sites/default/files/imuk/pdf/taborsevevs_taborvezetes.pdf

A SIKERES TÁBOR RECEPTJÉNEK HOZZÁVALÓI

Mik azok az összetevők, mik azok a „fűszerek”, mik azok a „belekeverhető” dolgok, amiktől működik egy tábor, és amik megteremtik azt is, hogy a meghirdetést, illetve a tábor megkezdésének időpontját minden évben nagy várakozás övezze a régi és új résztvevők, a szervezők, a táborvezetőség és a szülők részéről. Azt gondolom, hogy nagyon sok összetevőből áll a jó táborozás receptje. Épp úgy, mint ahogy egy piskótát is – ugyanazokkal az alapanyagokkal, de a feltételek változásával – lehet 10 centi magasra felemelkedő süteményként, és lehet egycentisre összeső, cipőtalpszerű készítményként megsütni, ugyanígy egy tábor sikeressége is nagyon sok tényezőtől függ. Nem mindegy, hogy jókor, jó helyen vagyunk-e. Lényeges a tábor helyszíne, annak körülményei. Az hogy csak mi táborozunk ott, vagy esetleg mások is vannak a területen (ez nagyon meghatározó lehet). Nagyban függ a résztvevőktől, azok életkorától, összetételétől. Függ a táborvezetőségi tagok elköteleződésétől, függ a táborvezető rutinjától, gyakorlatától, vezetési stílusától.

Nem is folytatom tovább a példák felsorolását, inkább megpróbálom a mi táborunk receptjét megalkotni, és ebből a receptből az általánosan is hasznosítható következtetéseket levonni. Nem, nem hiszem, hogy tévedhetetlenek lennénk. Nem, nem hiszem, hogy az ország egyedüli és legjobb táboráról beszélek, de az biztos, hogy számunkra a legjobb, az biztos, hogy számunkra működőképes, és az is biztos, hogy ennek kapcsán vannak olyan megosztható információk, amik egy – akár kezdő, akár haladó – táborszervező számára biztosíthatnak muníciót, vagy éppen motivációt.

A TÁBORSZERVEZŐ FANATIZMUSA – EGY EGÉSZ ÉV TEENDŐI EGY HETI TÁBORÉRT

Nem mondanám, hogy nem kell némi fanatizmus ahhoz, hogy az egyhetes táborunkért

egy teljes éven keresztül (persze nem minden egyes nap) dolgozzunk. Azért, hogy ott minden a helyén legyen, hogy elegendő forrással rendelkezünk, hogy jelentkezőink, oktatóink, táborvezetőségi tagjaink legyenek.

Bizony, ezért igen sokat kell tenni, bár ez a munka jól eloszlik az évben. Úgy szoktam fogalmazni, hogy tábortól táborig tart. De gyakran használom azt a hasonlatot is, hogy a táborszervező úgy működik, mint a jó földműves, aki januárban már a zsigereiben érzi, hogy mikor milyen munka következik. Érzi, tudja, a tapasztalatai diktálják, hogy mikor kezd kienyedni a föld a fagyosságából, mikor kell előkészíteni a talajt, elvetni a magokat, mikor kell kapálni, locsolni, védeni a kártevőktől, mikor kell szüretelni, betakarítani, az ott maradt növényrészeket a talajból kiszedni, vagy épp a talajba beforgatni, tehát az utómunkálatokat elvégezni. És mikor kell – egy pici pihenő után – értékelni, „történelmi távlatból” átgondolni, aztán megfogalmazni, hogy mit csináltunk jól és mit csináltunk rosszul. És mire ennek vége van, már lehet is a következőt kezdeni. Ugye jól érezhető a párhuzam? Egy táborszervező januárban alig várja, hogy az új költségvetési év elkezdődjön, hogy a táborhely idején naptárába bejegyezzék az előzetes foglalást, hogy a szállásról, étkezésről aktuális árajánlatokat tudjon kérni. Majd – az árak ismeretében – következik a tábori felhívás megszerkesztése. Ehhez persze szükséges a csoportvezetők közreműködése is. Közben nem feledkezhetünk meg a közösségi média oldalunk/csoportunk működtetéséről sem, hiszen hamarosan azt szeretnénk, ha a jelentkezés során ott komoly élet lenne... nem is folytatom. Úgy bűvészkedünk időnként a tennivalókkal, mintha egy sokfogásos menüsört készítenénk el 1-2 óra alatt...

De mi jó szakácsok vagyunk, tudunk egyidejűleg mindenre figyelni!

JÓ IDŐBEN

Ha összegyűjtjük a hozzávalókat egy jó tábor receptjéhez, kezdjük rögtön a **jó időben** levő táborral. Mit is jelent, hogy „jó időben”? Mi már kísérleteztünk az augusztus végével, a júniussal, a júliussal, de még áprilisban, a tavaszi szünetben is szerveztünk egyet. A sok év sok kísérletével arra jutottunk, hogy az a legfontosabb, hogy a tábor minden évben, kiszámítható módon, ugyanakkor következzen. A kiszámíthatóság azért fontos, mert a családi nyaralások tervezésénél, sokaknál szemponttá vált az, hogy „utazzunk, de semmiképp sem a tábor idején” (vannak, akik már januárban rákérdeznek a tábor időpontjára). Ezért mi pl. meghatároztuk magunknak, hogy a tábor mindig, minden évben július első teljes hetében, hétfőtől szombatig legyen.

Egy pályázati futamidő lejártá rákényszerített bennünket arra, hogy egy alkalommal eltérjünk ettől, s június végére szervezzük meg a táborunkat. Ekkor derült ki, hogy azok a fiatalok, akiknek a szakképzésben nyári gyakorlatuk van, kénytelenek kihagyni a júniusi táborot, hiszen ők még ebben az időszakban azt töltik. Aztán az is kiderült, hogy a pedagógusok szintén elfoglaltak még ekkor (vizsgák, záróértekezletek, bankettek stb.). A táborvezetőség zenész tagjai más – évente ismétlődő, vagy épp egyedi felkérésű – elkötelezettségeiket, fellépéseiket nehezen tudták ütemezni. A jól bevált időpontunktól eltérés azt is okozta, hogy többen – a korábbi táborozók közül – nem tudtak csatlakozni hozzánk a nyaralások miatt.

A táborozási időpontválasztást egy további, egyáltalán nem mellékes tényező is befolyásolta. Hosszú évek tapasztalatai és időjárás statisztikái azt mutatják, hogy a július első hete – tizenöt-húsz, de talán még több év átlagában is – egy olyan hét, amikor jobbra szép idő van, kevés csapadék, kevés vihar fordul

elő, ami szintén fontos adalék ahhoz, hogy a tábor munkáját ne akadályozza semmi.

Így aztán ismét visszaálltunk az évek óta stabil, jól ismert időpontunkra.

JÓ HELYEN

A receptünk következő, legalább ugyanilyen fontos hozzávalója a „**jó helyen**”! Mit is jelent egy tábor szempontjából a jó hely? Természetesen minden tábornak mást és mást, **amit a tevékenység jellege megkíván**. Egy vízitúrázó tábornak víz kell, egy jógatábornak elmélyülésre alkalmas, csendes hely...

A mi táborunk, lévén hogy sok-sok zenei csoporttal (is) működik, és a zenei csoportok között fontos, hogy ne legyen áthallás, csak olyan táborhelyre tud menni, ahol ez biztosított, és a termek száma is elegendő.

Táborszervezőként örömmel üdvözölöm azt a helyszínt, ahol egy helyen, egy épületben lehet a táborozókat elszállásolni, erre tökéletes lehet például egy kollégiumi épület.

A helyszín kiválasztásánál – a szakmai igényeken túl – arra is ügyelünk, hogy – amennyiben mód van rá – olyan helyet találjunk, ahol viszonylag zárt és védett a tábor, és ahol kb. akkora a szálláshely-kapacitás, mint a táborunk igénye. A viszonylagos zártság arra való, hogy a tábor „elvonultságát” megőrizzük, rész-

ben a szakmai célok teljesülése érdekében, részben pedig azért, hogy a táborozó figyelmét ne külső ingerek kössék le, hanem a közösségben létezve, a szó legszorosabb értelmében megélje velünk a tábori élményeket. A védett tábor a biztonságot szolgálja. Biztosítja, hogy sem a táborelhagyás, sem a táborba bejutás ne történhessen kontroll nélkül. A szálláshely-kapacitás kihasználásával azt tudjuk biztosítani, hogy adott időben további vendégeket ne fogadjanak a helyszínen. Ez a szabályok betartását is és az aktív tábori életet is jól szolgálja.

Számomra fontos szervezési szempont, hogy a táborvezetőség számára is megkönnyítsük az éjszakai ügyeleti tevékenységet. Szerencsés, ha a táborozók egy épületen belül vannak, hiszen akkor a folyosón, egy ügyeleti pontra kiülve vigyázni tudjuk a gyerekeket, amíg, lepihennek, leengednek, amíg el nem alszanak. (Reménykedve, hogy jövőbeni táborozóink nem olvassák e kiadványt, megjegyzem, hogy persze, tudjuk, egy táborhoz hozzátartozik az az élmény is, hogy egy kicsit lehessen barátkozni, egy kicsit lehessen susmusolni éjjel egymással, ezért, ha elcsendesül a tábor, mi is aludni térünk, nincs reggelig tartó, aktív éjszakai ügyelet.)

Ugyanakkor az is nagyon fontos és jelentős tapasztalás, hogy ha a gyerekek, fiatalok nagyon fáradtak, ha nem pihenik ki magukat,

akkor nem, vagy csak kevéssé tudnak részt venni a szakmai munkában. Továbbá a fáradtság sok nézeteltérést, konfliktust generál, amit javasolt elkerülni. Ezért törekszünk arra, hogy – életkortól függetlenül – legyen takarodó a táborban. Legalább annyi, hogy a saját szobájukba kerüljenek a táborozók, és a saját szobájukon belül se zavarják azokat, akik aludni, pihenni kívánnak. Különösen fontos ez azoknál a táboroknál, ahol vagy csak kicsi gyerekek a résztvevők, vagy pedig több életkori csoportból vannak egyidejűleg. A mi táborunkban 12 évtől kb. 25 éves korig jönnek a gyerekek, fiatalok, fiatal felnőttek, ezért mi egységes szabályozás vezettünk be, korai (kb. 22 órai) takarodóval, ahol a kicsik szobáiban villanyt oltunk, csendet tartunk, altatunk, mesélünk, a fiataloknál pedig a szobában tartózkodást és az elcsendesült beszélgetést kérjük tőlük. A szigorú szabályozás ellenére is tömegesen járnak vissza a 18 évet betöltött résztvevők, s vállalják évről-évre az este 10 órai takarodót is a tábori élményekért cserébe.

JÓ ARÁNYOK

A jó tábor receptjéhez a **jó arányok** is hozzátartoznak. Mire is gondolok?

RÉGIEK-ÚJAK

Hiszem, hogy az adott évi tábor minősége nagyban függ a rotációtól, attól hogy milyen számban jönnek vissza a régi táborozók és milyen számban illeszkednek be újak, hiszen a beillesztést, normaátadást nagyban megkönnyíti, ha ebben jó arány áll fenn. Tapasztalataink azt mutatják, hogy a legkedvezőbb a 60-40% körüli megoszlás, ahol a 60% a visszatérő, s 40% az újonnan jelentkezett táborozók aránya. Ez biztosítja azt, hogy a visszatérők nem tudnak „egyeduralkodóvá” válni, hiszen csak minimálisan vannak többen az újaknál. Ugyanakkor az újak egy meglévő értékrendbe, normarendbe szocializálódnak bele, amit így

azonnal természetesnek vesznek és elfogadnak, tehát a szabálykövetés szinte problémamentes. Az újak az első évben – tanulási szándékkal – felnéznek a régebbi táborozókra, hiszen ők ismerik a helyszínt, a táborvezetőséget, a szokásokat, hagyományokat stb. A következő évben jellemzően megpróbálják követni őket, majd a rákövetkező évben – a már elsajátított ismeretek birtokában – lassan átveszik a helyüket. Táborunkban ezt egy nagyon szemléletes példával tudom érzékeltetni: A zenészek közt kb. 10 éve elindult egy öntevékeny kezdeményezés, a reggeli zenés ébresztő. Az akkori „legnagyobbak” reggel fél 8 körül elkezdtek sétálni a folyosón, s közben hangosan énekeltek, zenéltek. Teljesen spontán indult 1-2 fővel, majd csatlakoztak hozzájuk mások is, így egyszerre, egyidejűleg akár 8-10 fő is „ébresztőzött”. A „kicsik” tisztelettudón körbeállták őket, ők nem hozták ki a hangszereiket, esetleg az éneklésbe bekapcsolódtak, vagy még azt sem, de mögöttük sétáltak, ha körbeindultak, hogy minden folyósószakasz szobáiban felébredszék a táborozókat. Majd lassan mintegy „vetélkedéssé” vált, hogy ki kezdi az ébresztőt, s kik csatlakoznak még. A „generációváltással” az idősebbek elmaradásával, s a fiatalabbak rangidőssé válásával ma már ők járnak elől, s az új táborozók őket figyelik tisztelettudóan. De valószínűleg eljön az az idő, amikor a mostani újak mennek majd elől...

Nem mellékes, hogy ez a régi-új táborozói rotáció egészséges a közösség és a résztvevők szempontjából. Mindig jön annyi új jelentkező, hogy izgalmas legyen a visszatérők számára is a közeg, ugyanakkor mindig cserélődnek is a résztvevők, ezzel a természetes lemorzsolódás visszapótlódik. Amennyiben az új résztvevők aránya 30% alá esik, úgy a „tábori generációváltás” esetleg olyan hirtelen létszámcsökkenést is eredményezhetne, ami miatt a következő év marketingmunkáját nagyon át kellene gondolni, új „célpiacon” megszólításával.

ÉLETKORI MEGOSZLÁS

A jó arányokat tekintve az életkori megoszlás sem mellékes. Mi eredetileg azt vállaltuk fel, hogy 12 éves kortól 18 éves korig hirdetjük meg a tábort. Ám a szerves fejlődés mást hozott. Időnként jönne egy-két fiatalabb (10-11 éves) is, illetve a visszajáró táborozók sem szeretnének a 18 éves koruk betöltésével kimaradni. A fiatalabbakat jellemzően szülői jelenlét vállalásával fogadjuk, esetleg bejárósként, a „túlkorosakat” pedig annak a nyilatkozatnak a kitöltésével, hogy ők is maradéktalanul betartják a tábori szabályokat, nagykorúságuk ellenére. Aki ezt nem vállalja, az természetesen kimarad a táborból, ám sokan akár 25 éves korukig is szívesen jönnek, ezen korlátok tudatában is. Így együtt táborozik esetenként a 11 és a 25 éves is. Az arányokat tekintve jellemzően az átlagos korosztály a 14-17 év közé esik, évenként változóan.

NEMEK ARÁNYA

A fiú-lány arányokat tekintve táborunkban az utóbbi években a fiútöbbség jellemző. Nem nagy különbséggel, kb. 55-45% arányban. Erre valószínűleg nincs befolyásunk, ám ez az arány – bármelyik nem lenne többségben – még egészséges a közösség, a barátkozás, a párkapcsolatok létrejötte szempontjából is.

MEGFELELŐ LÉTSZÁM

A létszámot illetően tapasztalataink azt mutatják, hogy – számunkra – 50-60 fő közt húzható meg a szakmai munka és a közösségtanteremtés szempontjából is ideális tábor. (Ez is az a tétel persze, ami nagyban függ a tevékenység típusától is.) A mi táborunk létszáma volt már 40 fő körüli és volt 100 fős is. Egyik esetben kicsit „belterjesebb”, ingerszegényebb volt, igaz, az alacsonyabb csoportlétszámok kedveztek az egyéni fejlesztésnek, de kevésbé épült a nagy közösség, bátortalanabbak, beolvadóbbak

voltak a résztvevők, kevésbé merték magukat felvállalni (a kisebb csapatban „észrevehetőbbek” voltak, s nem akartak kitűnni). A második esetben pedig esélyesebb a klikkesedés, a klikkek külön értékek szerinti létezése, ami sosem kedvező a teljes közösség számára.

Az első eset felveti azt a problémát is, hogy adott évben, az alacsonyabb létszámnál kisebb a bevétel, ami kevésbé bírja el a nagylétszámú táborvezetőséget. Nehéz az állandó stábból valaki(ke)t arra kérni, hogy idén ne jöjjön, mert ilyenkor fennállhat a veszélye, hogy a következő években sem tudjuk visszahozni. Márpedig a stáb – amelyről később szólok még részletesebben – szakmai sokszínűsége is „fűszere” a jó tábornak. A második eset pedig, a kiscsoportos foglalkoztatás esetén, vállalhatatlan és szinte megfizethetetlen táborvezetőségi létszámigényt feltételez. (Míg a segítők lehetnek önkéntesek, a csoportok vezetői mind-mind országos hírű, kiváló szakemberek, egyedi és különleges tudáskincsel, amit illik megfizetni.)

Az 50-60 fő közti létszám több szempontból is előnyös. Jól elfér egy nagyobb teremben, pl. egy vetélkedő 6 db csapattal (kb. 10-10 fővel) még nem válik unalmassá. A közösségi játékok jórészt egy, vagy két nagy körben együtt is tudjuk játszani (szoktunk minden táborunkban játékdélután tartani, játékokat tanítani), a

Ki Mit Tud általában 12-20 produkciója még élvezhető, s mindig van közönsége is ilyen létszám mellett, és folytathatnánk a sort...

„JÓBÓL KICSIT ADNAK”

Nem beszéltem még a **tábor hosszáról**, bár nagyon gyakran kérdezik tőlünk a táborozók és a szülők, hogy nem akarunk-e még egy turnust szervezni, vagy nem akarjuk-e, hogy egy pár nappal hosszabb legyen. A táborunkba hétfőn érkeznek a résztvevők és szombaton mennek haza. A hosszú évek tapasztalata azt mutatja, hogy a 12-18 éves korosztálynál, de talán még a többiekre, sőt a táborvezetőségre is igaz, hogy kb. ennyi a konfliktuskezelő és konfliktuselviselő készség határa. (Figyelembe kell venni, hogy tábori körülmények között kevesebbet alszik az ember, nagyon intenzív az egész nap, sok a külső inger, az új barátság. Sok feldolgozandó élmény éri a résztvevőket.) A tapasztalat azt mutatja, hogy hat nap után már biztos, hogy bekövetkeznek kis összeörlésekként, konfliktusok, amik egy kicsit megmérgezik a tábor emlékét a résztvevőkben. A jelenlegi táborhossz az az időintervallum, ami pontosan alkalmas arra, hogy a „csúcsra” lehessen abbahagyni a tevékenységet. Az, hogy egy évben csak egyszer van, vagyis a megismételhetetlensége és az egyedisége biztosítja azt, hogy már a következőt várva menjen haza a résztvevő, de még a táborvezetőség is. Úgy, ahogy az egyik táborozó tagunk néhány évvel ezelőtt megfogalmazta, s kiírta a közösségi profiljára: „hazaértem, már csak 364-et kell aludni a következő táborig”.

A TÁBORVEZETŐSÉG

A jó tábor receptjének összetevői közül mindenképpen kiemelt fontossággal bír az, hogy milyen a **táborvezetőség** összetétele **szakmailag és emberileg** (ahogy erre már fentebb is utaltam). Azt gondolom, minden táborszervező

tudja, hogy szakmailag minél felkészültebb (esetleg ismertebb, elismertebb) embereket hív meg, annál inkább vonzóbbá válik a tábor a résztvevők számára. Bevallom, számomra pontosan ugyanilyen fontos tényező az is, hogy a szakmaiságon túl minden táborvezetőségi tag (lehet az a szakmai csoportvezető, vagy épp az önkéntes, aki a háttérben tevékenykedve segíti a munkát) emberileg a már meglévő stábba illeszkedő, jó csapatjátékos legyen.

Több táborban járva azt látom, hogy a neves szakemberek, akiket felkérnek szakmai munkára, azok valóban csak szakmai munkát végeznek. Megtartják a foglalkozásokat, s aztán „szabadok”, akár el is mehetnek és másnap jönnek reggel újra. Gyakran a szerződésüket is x órára kötik velük. Mi másképp találtuk ki és építettük fel a tábor szerkezetét és tevékenységét. Nálunk a táborvezetőségi tag a tábor bentlakásos tagja, aki a szakmai foglalkozásain túl, tevőlegesen részt vesz mindenben. Természetes minimum, hogy felel a csoportjáért a foglalkozásokon, és azokon kívül is. Aktív közreműködője a szabadidős programoknak, ha kell állomást vezet egy kvíz-kaszinón, ha kell levezeti a Ki Mit Tud-ot, vagy gondoskodik annak technikai szükségleteiről, hangosít stb. De szintén ők azok, akik egy előzetes beosztás alapján esti ügyeletet tartanak a takarodó környékén. A tapasztalat azt mutatta meg számunkra, hogy **egyértelműen fel kell készíteni a táborvezetőséget** arra, hogy mit is várunk el tőlük, és hogyha nincsenek ezirányú tapasztalásaik, akkor meg kell tanítani őket ezekre a feladatokra, és a szükséges módszerekre. (Azért máig is adódnak vicces szituációk, mikor az aktuálisan a takarodóért felelős szakembert keresve, egy résztvevővel teli szobában bukkanunk rá, ahol épp egy akkordmenetet mutat be és magyaráz el az ottlétőknek. Egyértelmű, hogy akkor, ott nem zenészként, zenetanárként kellene fellépnie, hanem a pedagógusként, aki

következetes, fegyelmet tart, betartatja a takarodós szabályokat. Magunkon is jókat tudunk nevetni egy-egy ilyen történést követően.)

Segíti a tábori közösség kialakulását, a szakmai tevékenység motivációját, ha a résztvevők és a táborvezetőségi tagok között **szakmai-bizalmi kapcsolat épül ki**, ahol a táborozó meri vállalni a képzetlenségét, esetleges hibáit, szívesen tanul a csoportvezetőtől. E kapcsolat fejlődéséhez az is nagyban hozzájárul, ha elérhetővé, emberivé tesszük számukra a tiszteletreméltó, nagytudású, neves szakembereket. S hogy mindez hogyan is valósulhat meg?

Nyilván sokféle módszere lehet, hadd mondjak egy példát:

Évekig volt olyan programunk a táborban, aminek az volt a címe, hogy „Akasztják a hóhért”. Ezen a táborvezetőség tagjait lehetett egy kicsit más módon is megismerni, ők vetelkedtek a tábor résztvevői előtt. Természetesen a tábor résztvevői aktív szerepet kaptak, ők pontoztak, szavaztak pl. színes cetlik felmutatásával. E játék során a táborvezetőség tagjai emberközelié válhattak, megtudhatták róluk azt, hogy ők milyen tanulási folyamatokon mentek keresztül, míg eljutottak erre a tudásszintre, milyen kudarcaik voltak stb. Láthatták a problémamegoldó képességüket, rögtönzéseiket, sőt néha akár kacagni is lehetett rajtuk.

De hogy lesz egyáltalán valaki a táborvezetőség tagja?

Táborszervezőként, táborvezetőként megtartottam magamnak azt a jogot és feladatot is egyben, hogy felderítsek olyan szakembereket, akik szóba jöhetnek táborvezetőségi tagként. Ahogy korábban leírtam a tábortörténet során, pl. a zenei táborban évről-évre bővült a létszám, s így évről-évre kellett 1-1 fővel növelni a csoportvezetők számát.

A csoportvezetők mindenkori kiválasztásánál elsődleges szempont számomra az, hogy saját,

személyes tapasztalásom legyen vele kapcsolatban, találkozzak vele, és lássam olyan szituációban, ahol gyermekekkel, fiatalokkal bánik. Ha a zenei táborról beszélünk, például az első csoportvezető egy működő gitárklub szakmai vezetője volt, aki hihetetlen pedagógiai érzékkel, kiemelkedően jól foglalkozott a gyerekekkel. Tehát, nem vettünk zsákbamacskát azzal, hogy őt kértük fel. A következő kiválasztott, amikor bővült a létszám, és már két főre volt szükség, szintén egy jól ismert zenész volt. Őt egy zenei tehetségkutató verseny zsűrijében fedeztem fel magunknak. Figyeltem, hogy hogyan mond véleményt zsűritagként, építő módon, ügyelve a kis előadók érzékenységére, hogyan szól a gyerekekhez, fiatalokhoz, hogyan kommunikál velük szünetben. Majd jött egy újabb zenész a következő évben, aki rengeteg gyerekműsorral a háta mögött, maga is élményt adó közösségi emberként ismert, és nem mellékesen zenepedagógusként is tevékenykedett. Évről-évre úgy bővült a táborvezetőség – hiszen a zenében kiscsoportos foglalkoztatás miatt szükség van arra, hogy egyidejűleg sok szakemberrel dolgozzunk –, hogy mindenkit, akit pl. valaki ajánlott, elmentem és személyesen megnéztem. Megnéztem, hogy amikor odamennek hozzá a fiatalok, hogyan ül le velük egy asztalhoz, ha ez egy szórakozóhelyen történik. Megnéztem, hogy milyen a színpadi kommunikációja stb. Tehát nagyon-nagyon sok szempontot figyelembe vettem, s ha mégsem volt alkalmam személyesen „működés közben”, azaz fiatalokkal interakcióban megtapasztalni őket, akkor nem kértem fel véglegesen, amíg egy személyes beszélgetés keretében nem találkoztunk. Ha kellett, akkor ezért természetesen elutaztam Budapestre, vagy máshova, hogy le tudjunk ülni egy beszélgetésre. A már korábbi táborvezetőségi tagok mintegy referenciaként szerepeltek, ha ők ajánlottak valakit, akkor biztosan megkerestem az ajánlottat. Így alakult

ki hosszú évek alatt az az állandó csapat, akik egyszer csak fontosnak vélték, hogy ne csak a saját csoportjukra koncentráljanak, hanem a tábor egészét lássák szem előtt. Tevélegesen hozzájárultak a táborhoz ötletekkel, javaslatokkal, értékelésekkel, egyéni munkával, ami azt jelenti, hogy a szabadidejükben sem aludni, pihenni mentek, hanem pl. leültek egy gyerekkel és külön megmutattak neki valamilyen technikát. Azt gondolom, hogy ez is a záloga annak, hogy ez a tábor ekkora vonzerőt fejt ki, hiszen mindannyian külön-külön is jól ismertek a mai magyar könnyűzenében, de így, együtt egy nagyon sokszínű, szakmailag hiteles csapatot alkotnak.

Úgy alakult, hogy a táborvezetőség közösséggé vált a közösségben. Barátságok, emberi és szakmai kapcsolatok alakultak ki, fellépő, együtt koncertező formációk jöttek létre, s immáron évek óta a táboron kívül is találkozunk egymással. Évente egyszer kétnapos összejevetelt szervezünk, hogy megbeszéljük az előző tábor összes tapasztalatát, illetve megtervezük a következőt, elosztjuk a feladatokat. Egy kissé már differenciálódott is a tevékenység-szerkezet, hiszen vannak emberek a táborvezetőségben, akik a pl. a weboldalt működtetik (www.egynagyotaps.hu), akik a marketingtevékenység megtervezésében és kivitelezésében segítenek, akik a tábor promótálásában, a maguk rajongó, ismeretségi körükben hintve az információt. Van, aki inkább ötletember, van, aki megvalósító, van, aki a technika meglétéért és biztonságáért felel stb. Látható, hogy az egyhetes tábor a táborvezetőség számára is egész évben ad elfoglaltságot és háttér munkát, illetve egy közösséget jelent.

E kiadvány alcímében a következő szerepel: „hogyan lettem instant táborrajongó?” Ezt a szöveget az egyik táborvezetőségi tag – közösségi médiában közzétett – posztjából szereztem be néhány éve, aki az első táborozását

követően egy hosszú írásban tette közzé, hogy ez a tábor valóban beszippant mindenkit, aki a közelébe jön. S mára már azt is látjuk, hogy akit beszippantott, az valóban részese szeretne lenni. Olyan, aki évközben is együtt gondolkodik azon, hogy hogyan lehetne még jobbra, még gazdagabbá tenni a programot, hogyan lehetne a gyerekek számára még inkább élménydússá és ismeretterjesztővé tenni az egész tábort.

“Már csak 360 nap a következő táborig!

... avagy hogyan váltam instant rajongóvá?

„A” tábor. A gyerekek és a tanárok is így tekintenek erre a fantasztikus élményre, amit szűk egy hétben megél minden táborlakó, aki július első hetében részt vesz a Gitártáborban.

Jómagam idén csatlakoztam a vezetőséghez, és a gyerekek hangtechnikai oktatását, valamint a tábori rendezvények hangosítását vállaltam.

... Ezek a száraz tények, de mégis, hogyan lettem én rajongó?

Hátkéremszépen, ez egy rendkívül intenzív hét volt, tele zenével, a zenélés örömeivel, és olyan hangulattal, amit még sehol máshol nem tapasztaltam. Mivel a tízéves kisfiamat is magammal vittem, rajta keresztül is láthattam, hogy ez a közeg valami elképesztően befogadó. A fiam kissé csalódott volt, amikor látta a gyerekeket érkezni, és szinte mindenki nagyobb volt nála. El nem tudta képzelni, hogyan fog ő kapcsolatot teremteni a nagyobbakkal. Egészen az első estéig, amikor fülig érő mosollyal vett részt a vetélkedő csapatmunkájában, és összebarátkozott egy 18 évessel (köszí...!). Innen kezdve már nem kellett félni, simán beszélgetésbe elegyedett akárkivel, és mindig megtalálták a közös pontokat az érdeklődési körükben. Azt is láttam, hogy ez teljesen jellemző a táborban. A gyerekek nem a különbségeket nézik, hanem a hasonlóságokat. Bevonják egymást a közös örömezenélésbe, beszélgetésbe, játékba. Aki kevésbé tud játszani a hangszerén, azt nem nézik le, hanem tanítják, dicsérik – felemelik. Aki már ügyes a hangszerén, az nem kérkedik a tudásával, hanem mindent megtesz, hogy minél többet adjon a többieknek. Egészen fantasztikus közösség alakul ki itt, ami olyan szinten fogadja be és emeli magához az újonnan érkezőket, hogy én például nem tudtam volna megmondani, hogy az ötvenegynéhány gyerekből melyik tizenöt az új táborozó.

Rendkívül intenzív hét volt (mondtam már, ugye?), tele munkával. Reggel kilenctől délig oktattam (kedden és szerdán), délután előkészítettem az esti programot (pakolás, építés, beállítás), este hangosítottam, majd a takarodó után, amikor 11 körül elcsendesedett a tábor, még megbeszélést tartottunk a táborvezetőségi főhadiszálláson, beszámoltunk az aznapi eseményekről, döntéseket hoztunk a másnapi programokról, stb. – ez általában éjjel 2 óra után zárult. A rendezvényeket kiszolgáló technika az én reszortom volt – ez nemcsak sok és fárasztó munka, de nagy felelősség és egyben rendkívül felemelő érzés is. Hogy én teszem hallhatóvá a produkciókat, hogy én üzemeltetem azt a csatornát, amin keresztül az előadók a produkciójukat, a tehetségük és munkájuk gyümölcsét eljuttatják a közönséghez. És annyi köszönetet és hálát kaptam ezért a gyerekektől, a tanároktól és még a közönségtől is, hogy az egyheti megfeszített munka okozta fáradtság mellett, vagy annak ellenére is, teljesen fel vagyok töltve. Zenével, örömmel, lelkesedéssel. Magukkal ragadó pillanatok emlékeivel.

... És ami még nagyon fontos, és biztosan megmarad, az Marcsi (szervező, táborvezető) „ugye megmondtam, hogy ez ilyen” tekintete búcsúzáskor. Igen Marcsi, megmondtad, és teljesen igazad volt.

Hát így szippantott be engem A Tábor, és már én is számolom a napokat, hogy mikor kezdődik a következő. Már csak 358.”

Zöld Zsolt (Zsoló) táborvezetőségi tag

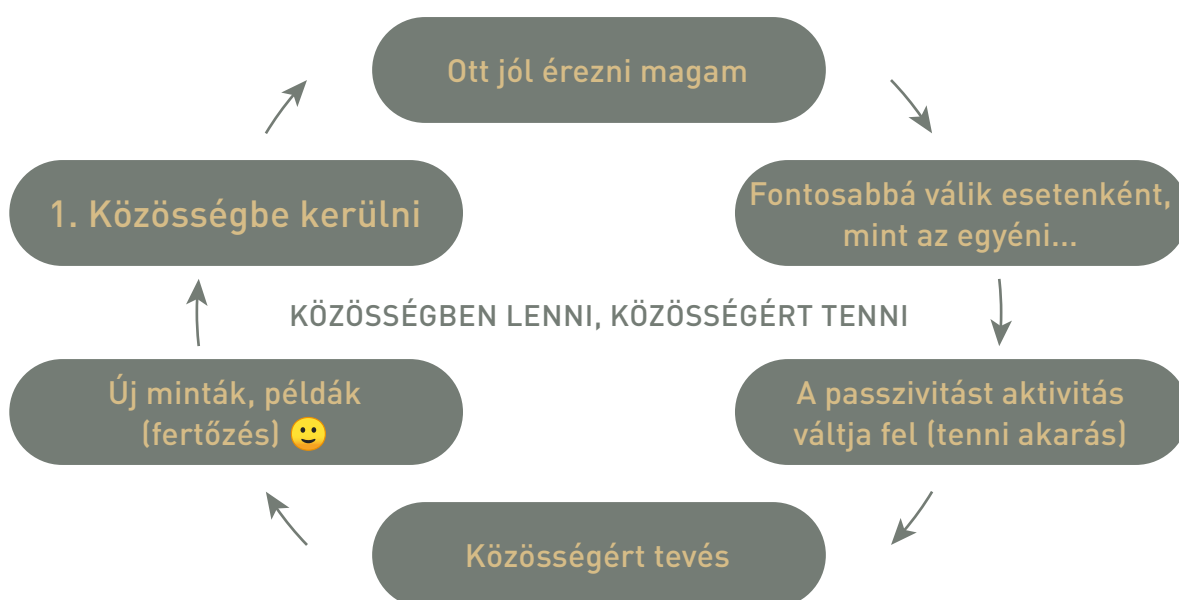
TÁBOROZÓ › SEGÍTŐ › TÁBORVEZETŐSÉGI TAG (AVAGY ELŐTTEM AZ UTÓDOM)

Amennyiben forrásaink megengedik, minden évben vonunk be egy-három olyan korábbi táborozó fiataalt, akik eleinte kortárssegítőként, később a táborvezetőség tagjaként, sőt olyan is előfordult több esetben már, hogy csoportvezetőként erősítik a stábot. Ez perspektívát kínál fel a táborozóknak a szakmai fejlődésre, illetve a táborhoz tartozás új minőségének megélésére is. A felkértek nagyon büszkék erre, és szívesen vállalják. Pedig gyakran nem tudunk mást felajánlani érte, csak azt, hogy a szállás-étkezés díját álljuk helyettük, tehát részvételi díj megfizetése nélkül vehetnek részt a táborban. Számítunk mindenben a segítségükre, legyen az pakolás, takarodó, vagy bármi más. Ha pedig szakmai tevékenységet kérünk tőlük, pl. kurzustartást, akkor számukra is tiszteletdíjat fizetünk. Nagy megtiszteltetésként élük meg, sokaknál kitűzött cél ezt elérni, számunkra pedig nagy büszkeség őket ebben segíteni.

„KÖZÖSSÉGI FERTŐZÉS”

Ahhoz, hogy a közösség értelmet, fontosságot nyerjen az egyén számára, mint minden más területen, ezen is tapasztalatokat kell

szereznie. A közösségben aktívan tevékenykedő emberek mindegyike – tudatosan, vagy véletlenül – számára fontos közösségekben szocializálódva tanulja meg a „közösségben levés”, azaz a közösségi lét pozitívumait (és bizonyára negatív tapasztalatokat is szerez, ám ezek kisebbségben maradnak). Az alábbi ábrával szemléltetem ennek fázisait: Az egyén a közösségbe kerülve élményekhez jut, s ezek az élmények gyakran olyan erős kötődést alakítanak ki a közösséghez, hogy akár az egyéni programok, célok elé is helyeződnek a közösség programjai, céljai. Az egyén – esetenként a komfortzónájából kilépve – aktivizálódik, tevékenységeket vállal. Eleinte ez a saját közösségi pozíciója megerősítését szolgálja, majd a későbbiekben ez önzetlen, önkéntes munka is lehet, melynek célja a közösség fennmaradása, alapcéljainak teljesülése. Ez az időszak már a „fertőzöttség” időszaka (bár ez a pandémia óta már kevésbé szerencsés kifejezés erre), amikor az egyén más közösségek felé is nyitottabbá válik, felfigyel tevékenységeikre, és összességében elkötelezettebb lesz a makroközösség (akár egy intézmény, vagy település) céljait illetően is. A modell spirális, új közösségekkel, új élményekkel folytatódhat, tovább építve az elköteleződést.

A fentiekre gondolva érthető, hogy kiemelten fontos számunkra, ha nem a legfontosabb, hogy a táborozók – gondolva itt a tábor résztvevőire, a gyermekekre, fiatalokra és a táborvezetőségre is – **közösségi élményeket kapjanak a tábortól**. Elméletem szerint a közösségi élménnyel a következő évek közéletiségét, a közösséghez való viszonyát alapozhatjuk meg a résztvevőknek. Nyilván ehhez olyan többletet kell adunk, amitől fontossá válik a számukra az, hogy jönni akarjanak, akár éveken keresztül visszajárjanak, s hogy ennek az eszköze épp a zene, a tűzzománc, a versmondás vagy pontosan mi, ez – azt gondolom –, mellékes. (Természetesen nem szó szerint értem, hiszen nagyon-nagyon komoly szakmai tevékenység folyik a bentlakásos táborokban, és bizonyára a napközisekben is.) Ám az a közösségi többlet, amit egy ilyen tábor képes teljesen tudatosan – nyújtani, véleményem szerint megalapozza, hogy a gyerekek hogyan viszonyulnak az iskolatársaikhoz, választanak-e maguknak hobbi-közösségeket, s hogy a saját iskolájukban, településükön vállalnak-e közéleti tevékenységeket.

KÖTELEZŐ-E?

A beérkezéstől kezdve igazi tábori szocializáció zajlik, beleértve az esti szabadidős programokat is. Az először táborozók gyakori kérdése, hogy **kötelező-e** az esti program, lehetne-e, hogy esetleg ne jöjjenek be a csoportos vetélkedőre, vagy a Ki Mit Tud-ra stb. Hétfőn este mi szelíden azt szoktuk válaszolni ha kérdeznek minket, hogy gyertek be mindenképp, aztán majd meglátjátok, hogy tetszik-e, kiderül, hogy érzitek magatokat. De kiváló „szövetségeseink” ebben a korábbi táborozók, akiknél ez a kérdés fel sem merül, sőt, ha tőlük kérdezik, akkor direkt módon toboroznak, agitálnak. A legjobb megfogalmazás, amit eddig tőlük hallottam a következő: nem éri meg kihagyni!

Míg az először táborozók számára a Ki Mit Tud egy félelmetes valami, s a legtöbben kategorikusan kijelentik hétfőn, hogy ők biztosan nem fognak fellépni, addig a korábbi táborozók egy része már gyakran hónapok óta pontosan tudja, hogy mit szeretne előadni és készül rá. Mivel a Ki Mit Tud mindig szerda este zajlik, addigra nem ritka dolog, hogy az újak közül is többen a bemutatkozás mellett döntenek. Számomra ez az este minden évben a tolerancia legszebb példája. A legnagyobb tapsot

a résztvevőktől sokszor azok a bizonytalanodó, hibázó kisebbek kapják, akik – időnként önmagukat is legyőzve – bátran kiállnak és szerepelnek. A közeg, amelyben ezt megteszik – úgy vélem – komoly inspirációt nyújt a későbbi kiállításokra, önmaguk jobba tételére a zenélést, éneklést, vagy bármely produkciót illetően. Nem véletlen, hogy a Ki Mit Tud helyezésnek rendkívül nagy értéke van a táborozók számára. A győztest mindig közönségsvavazás dönti el, zsűri nincs. A szavazás során minden táborlakó (résztvevők, szervezők, táborvezetőségi tagok) egy szavazólappal rendelkezik, s azon három helyezettet jelölhet be (I-II-III.). Az eredményt a táborzárón tesszük közzé. S bár a díj maga csekély, jó esetben egy doboz bonbon, vagy egy tábla csokoládé, a presztízse igen magas. Mi sem bizonyítja ezt jobban, mint

az, hogy egy zenetanári álláspályázatra beadott önéletrajzban is találkoztam már azzal, hogy valaki feltüntette, a DARKE zenei táborában két évben is elért Ki Mit Tud-győztes címét.

ELFOGADÁS

Fontos, hogy tudatosan tanítjuk és elvárjuk a táborban az **empátiát, a toleranciát**. Azt az elfogadást, amikor a fogyatékkal vagy autisztikus tulajdonságokkal élő, s még folytathatnám a sort, hiszen ezekre példa volt és van a táborban, bekerül a közösségbe, ahol figyelünk rá, hogy ne hagyjuk el, hogy mindig legyen, aki mellé ül. Jól példázza ezt a „kicsik” befogadása is (kicsi alatt az életkorban fiatalabbat, és a kezdő táborozót is értem). Nagyon nagy az elfogadás mértéke a táborban, és ezt mindannyian igyekszünk úgy terelgetni, hogy ne direkt módon kelljen kimondani, hanem ez legyen egy olyan norma, amibe csak beilleszkedni lehet.

TÁBORFÓBIA

A közösségi élmények kapcsán, említést kell tennünk az úgynevezett **táborfóbiáról**. (Nem tudjuk, hogy létezik-e a szakirodalomban ilyen szó, de mi így nevezzük.) Mit jelent ez, és kiknél alakulhat ki? – Zárójelben mondom, hogy táborunkat ennek a kezelésére is gyakran használják szülők és pedagógusok, pszichológusok. – Ez jelentheti azt pl., ha valaki nem tudja elképzelni, hogy a szülőkről leválva, elutazzon egy idegen közösségbe. Azt különösen nem tudja elképzelni, hogy egy kollégiumi épületben másokkal közös szobában lakjon, hogy közös tusolót, wc-t használjon, és így tovább. De jelentheti azt is, hogy korábban volt negatív táborozási élménye, legyen az gyerekkorából valami rossz tábor-élmény, legyen az kiközösítés, legyen az egy megalázó, megszégyenítő szituáció felnőttel, gyerekekkel, bárkivel. Vagy legyen csak a kötelező volta, mert ha akarta a fiatal, ha nem, táboroznia kellett. De lehet a

korábbi társak, vagy épp a program miatt, ami esetleg unalmas, hosszú, fárasztó volt stb. A táborfóbia lényege az, hogy ezt a negatív kötődést a tábor szóhoz köti a fiatal. Külső kérésre, erre külön figyelünk, megpróbáljuk áthidalni, vannak is erre különböző kipróbált megoldásaink. Az egyik ilyen pl. az, hogy a gyermek, aki nem akar, nem tud a tábor szó – számára negatív jelentéstartalma miatt – eljönni otthonról, az a szülővel együtt is érkezhet. Ilyen esetekben lakhat akár a szülővel egy szobában, ha szeretne (bevallom ilyen még nem merült fel, inkább a kortársakat választották).

A nem táborfóbiás, de jóval 12 éven aluli jelentkezőket (volt már 7 évesre is példa) eleve csak szülővel fogadjuk. Ilyenkor a szülő együtt mozog velük a tábor területén, ő kíséri ideoda. Aztán egy-két nap alatt ez meg szokott szűnni, tehát leválnak a szülőről, és beilleszkednek a közösségbe. A szülő addig maga is – mintegy táborozó – bekapcsolódik a gyermeke által választott csoportba, annak szakmai munkájába. Olyan is van, amikor a szülő önkéntes segítőként jön el a táborba, a gyermeke pedig végzi a maga a szakmai tevékenységét, a többi gyerekkel lakik egy szobában stb. De ez adhat a táborfóbiával küszködőnek egy komoly háttérrel, biztonságot. És ezzel általában le is küzdi azt. Esetenként – például diagnosztizáltan magatartászavaros gyermekeknél – mi kérjük, hogy a szülő is vegyen részt a táborban. Amíg meg nem ismerjük a gyermeket, és nem tudjuk, hogyan szerencsés bánni vele, az esetleges problémamegoldást segíti ez. Azt gondolom, hogy nagyon fontos, hogy a szülőkkel ilyen kapcsolatban legyünk, s hogy a táborozók számára teljesen természetes legyen, hogy vannak gyerekek, akik kísérővel érkeznek.

AKTÍV FOGLALKOZTATÁS, MINT A „BEVARÁZSOLÓDÁS” SEGÍTŐJE

Kiknek szól a tábor, hogyan hirdetjük meg, hogyan határozzuk meg a részvételi díjat, a résztvevők körét és így tovább?

Mindig tiszta és világos célrendszerrel kell egy táborot működtetni, hogy mi magunk tudjuk, mit is akarunk a táborban célként elérni. Tisztában vagyunk vele, hogy öt-hat nap alatt nem lehet valakit megtanítani gitározni, öt-hat nap alatt nem lehet valakit professzionális diákújságíróvá képezni, vagy mondhatnék bármilyen más példát is. De tudnunk kell, hogy elindíthatjuk a résztvevőket egy olyan úton, amire méltán lehetünk büszkék a későbbiekben. Hisszük, hogy nekünk is közünk van ahhoz, ha valakiből pl. klasszikus gitár tanár lett, ha 11 éves kora óta minden évben velünk táborozott, töltődött és motiválódott.

Lényeges, hogy jól átgondoljuk előre, hogy mit szeretnénk meghirdetni a következő évben, módszertanilag hogyan szervezzük meg úgy a táborot, és hogyan adjunk úgy programot, hogy az pont elviselhető mennyiségű – nem sok és nem kevés – legyen, minimális lehetőséget sem biztosítva a tengés-lengésre, unatkozásra. A neves pedagógusok azt mondják, hogy főként a nem foglalkoztatott gyermekkel vannak problémák, s ezt a tapasztalatunk is alátámasztja. Aztán az élmények hatására egyszer csak élni kezd a tábor! Úgy is mondhatjuk, hogy öntevékennyé válik, azaz a tényleges szakmai programon túl is mindenütt olyan fiatalokba botlunk, akik épp fotóznak, cikket írnak, vagy zenélnek a maguk és társaik örömére. Mi ezt egyszerűen „bevarázsolódásnak” nevezzük.

MENNYIÉRT?

Fontos része a felhívásnak a részvételi díj meghatározása. A klasszikus táborszervezés alapelve, hogy az minimum az önköltség fede-

zésére szolgáljon, tehát érje el annak mértékét. Bevallom, mi a nehezebb utat választottuk, néha még a tényleges szállás-étkezés költséget sem fedte le a részvételi díj, s azt inkább pályázatokból, vagy szponzoroktól kért támogatásból igyekeztünk kiegészíteni. Célunk az volt ezzel, hogy a tehetséges, ám szerény anyagi körülmények közt élők is biztosan részt vehessenek.

A részvételi díj 2022-ben táborunk esetében elérte a 35.000 Ft-ot. Kicsit szomorúan mondom ezt, annak ellenére, hogy tudom, a táborozási palettán a bentlakásos táborok körében ez alacsony értéknek számít. Ugyanakkor nem szabad elfelejtenünk, hogy mi a Dél-Alföldön táboroztatunk. Természetesen ez egy interneten meghirdetett tábor, ami Budapestről, Dunántúlról és bárhonnán behívhat, és be is hív gyerekeket. Azonban itt, a környéken tudjuk, hogy ez az összeg, illetve testvérek esetén ennek duplázódása, nagy terhet ró a szülőkre. Ennek elkerülése érdekében évközben igyekszünk mindig olyan lehetőségeket és pályázati forrásokat keresni, amivel esetlegesen differenciálható, csökkenthető a díj, ha szükséges. Nem egyszer, és nem kétszer volt már olyan, hogy teljesen ingyen vett részt a kiemelkedően tehetséges táborozónk, vagy valamilyen arányban csökkentett részvételi díjért jöhetett. Természetesen igyekszünk testvér-kedvezményeket is nyújtani, ha forrásaink megengedik. Az is előfordult már, pályázati források hiányában, hogy cégeket kerestünk meg, és olyan szponzorokat próbáltunk bevonni, akik egy-egy részvételi díjat, vagy akár annak a felét átváltalták. Ez persze csak abban az esetben működik, ha már ismerjük a résztvevőt, vagy jelzést kapunk a helyzetéről.

CSOPORTBEOSZTÁS

Ahhoz, hogy a felhívásban tisztán és világosan közzé tehesük, milyen céllal, milyen csoportokat hirdetünk meg, az előkészítés során

minden egyes csoportvezető előre, egy kis hívogatóban megfogalmazza, az adott évben, az ő csoportjában mi fog történni. Ezt igyekszünk mindig „közönségcsalogató” módon, nagyon személyes hangvételűre megfogalmazni, szeretnénk, ha valóban megérintené azokat, akikhez szólni kívánt.

Táborszervezőként törekszünk rá, hogy nagyjából arányos létszámelosztás legyen a csoportokban a hatékony szakmai munka érdekében. Ugyanakkor arra is fontos ügyelni, hogy ne érje kudarc a gyerekeket, emiatt a csoportképzés metódusát alaposan átgondoltuk. A jelentkezés során minden esetben kettő csoportot kell megjelölni – az első, illetve a második helyen választottat. Ez ad lehetőséget arra, hogy a táborvezetőség – a csoportok közti arányokat megtartva – ossza be a jelentkezőket. A kettős jelentkezés arra is módot ad, hogy a már ismert, visszajáró jelentkezőket a tudásszintjüknek leginkább megfelelő csoport felé irányíthassuk, ha szükséges.

TUDATOS PR TEVÉKENYSÉG

A felhívást mindig mintegy „szenzációként” jelentetjük meg, tehát nem egyszerűen márciusban, áprilisban, vagy bármikor közzéteszünk egyet, és azt millió helyre megpróbáljuk el-

juttatni, hanem csak és kizárólag az évközben is folyamatosan épített Facebook csoportban osztjuk meg, bízva abban, hogy pont a megfelelő mértékben terjed tovább. Van egy előre beharangozott, jól felépített kampánya annak, hogy mikor jelenik meg, melyik nap, hány órákor. Ezzel elértük azt, hogy ebben az időpontban nagyon fontossá vált mindenkinek, hogy akkor, ott, azonnal jelentkezzen a táborra, ha biztosan szeretne jönni. Táborszervezőként mindannyian tudjuk, ha bármilyen intervallumot adunk meg a jelentkezési határidőre, az kétesélyes lesz. Ha túl rövidet adunk, nem biztos, hogy betelik a tábor, ha pedig hosszút, akkor nagyon sokan lesznek, akik ráérősen, csak a határidő vége fele szeretnének jelentkezni. Ezzel hosszú ideig bizonytalanságban tartanak bennünket, nem indulhat meg a konkrét szervezés, legyen az szállás-, étkezőmegrendelés stb. A felhívás megjelenésének időpont-kampányával azt értük el, hogy a táborozni vágyók jelentős része azonnal reagál. Ez azt jelenti, hogy jellemzően a visszajáró táborozók közel kétharmada, vagy még talán magasabb százalékot is mondhatnánk, kitölti a jelentkezési lapot egy napon belül. Sőt van is egy kis játékos versengés abban, hogy adott évben ki a leggyorsabb, ki az első. Az új táborozók pedig – nyilván, ahogy a sok megosztásnak köszönhetően terjed a felhívás – általában egy-két hét alatt jelentkeznek be. Valójában a táborunkat illetően volt olyan év, amikor másfél óra alatt beteltek a helyek, de még soha nem haladta meg a kettő hetet a létszám betöltése. Úgy tűnik, hogy hálás módszer, ha azt is külön meghirdetjük, mikor lehet jelentkezni. Természetesen a felhívás közzétételétől kezdve, napi szinten adunk hírt a jelentkezés állásáról. Tudjuk és ismerjük, hogy kétféle módon is tehetjük ezt, ahogy létezik félig üres és félig teli pohár ugyanazon poharat nézve. Mi minden esetben, tudatosan a „félig teli pohár” szempontot választjuk, tehát azt, hogy már ennyien és ennyien jelentkeztek,

vigyázz ki ne maradj stb. Jelezzük mindig azt is, hogy már csak mindösszesen x hely maradt, s azt, hogy korábban is lezárható a jelentkezés, ha megtelik a tábor. És valóban, ha elérjük a létszámot, akkor felfüggesztjük a jelentkezés lehetőségét. 2022-ben május 13-án hirdettük meg a tábort, június 20-i jelentkezési határidővel, s még május hónapban le is zártuk a jelentkezést. Ezzel a módszerrel 2 hét alatt nemhogy elértük, de 10 fővel meg is haladtuk a tervezett tábori létszámot. (Kb. 10 főt mindig betervezünk esetleges túllépési lehetőségre, mivel a szállás- és étkezés-kapacitásunk ezt még általában megengedi.)

A Facebook népszerűsége – a kutatások, elemzések szerint – hanyatlóban van. Mi annyit tapasztalunk, hogy a fiatalok jóval később reagálnak a posztjainkra, mint évekkel ezelőtt. Ám még mindig megfelelő a céljainkra, hiszen a táborozói csoportunkban ott vannak a szülők, ott vannak a korábbi táborozók, ott vannak a gyerekek, és ha bárki érdeklődik a táborról,

mindenkinek azt javasoljuk, hogy nézze meg ezt a csoportot. Ha érdeklí, akkor lépjen be, és kövesse az ott közzétett híreket. Maga a felhívás csak ebben a csoportban jelenik meg, nyilván aztán megosztja a táborvezetőség, megosztják a sok esetben a táborozók, megosztják a szülők, tehát sokkal tágabb körhöz is eljut. Eddig még nem kezdtünk el hirdetések feladni, nem igazán szoktuk elküldeni más csoportokba, vagy csak nagyon ritkán, de nem zárjuk ki annak a lehetőségét, hogy a régi-új táborozók arányainak megtartásához új célcsoportok felé is nyissunk a jövőben.

A jelentkezés lezárását követően természetesen nem áll le a munka, hiszen a jelentkezettek számára folyamatosan információkat kell biztosítanunk ahhoz, hogy megmaradjon a várakozás, a motiváltság, a lelkesedés. Ezért, a Facebook oldalon nagyon gyakran adunk hírt arról, hogy áll a tábor előkészítése: „Képzeljétek ma ott jártunk a helyszínen!” – s feltesszük az előkészítő látogatás fotóit a helyszínről. „Képzeljétek ma megrendeltük az étkezést!” – és megosztjuk az étlapot. „Képzeljétek ma ez, vagy az történt, hamarosan megy a levél, hamarosan megy a számla...” stb. Arra törekszünk, hogy a táborozók egyre nagyobb várakozással tekintsenek a tábor elé. Jól szolgálja ezt a visszaszámlálónk is, melyen a táborig hátralévő mindenkori idő látható.

Jó módszer a várakozás megteremtéséhez a különböző szavazások bevetése is. Persze nem kell nagy dolgokra gondolni, hiszen a

táborszervezés a mi felelősségünk és a mi feladatunk. De ha egy-egy program esetében a jelentkezett táborozók előzetesen dönthetnek arról, hogy ott éppen mi történjen, azt gondolom, ez erősíti az odatartozást, a várakozást. Pl. ebben az évben azt vetettük fel kérdésként, hogy a keddi napon mit szeretnének inkább a résztvevők, egy játékos kvíz-kaszinót, apró nyereménytárgyakkal, vagy pedig egy film-

vetítést, melynek végén szintén apró nyereménytárgyakért vetélkedhetünk a filmmel kapcsolatosan. (Sokáig kiegyensúlyozott volt a szavazás, végül a kaszinó győzött.)

A PR munka része a vlog-pályázat is. Alább az egyik évi felhívás olvasható. Igazán hangulatos kis filmeckéket készítettek, s tettek közzé a táborozók, ezzel is reklámozva a tábort.

VIDEÓBLOG FELHÍVÁS 2019.

Kedves Táborozó!

2019-ben is játékos versengésre hívjuk a tábor résztvevőit!

A tábor előtt 3 nappal kezdődően a tábor befejezését követő maximum 2 napig (tehát 2019-ben ez azt jelenti, hogy június 28 és július 8 közötti időszakról) egy összesen maximum 15 perces videóblog készítése, mely tartalmazza a felkészülést, készülődés izgalmait, a várakozást, a tábort, s a tábor utáni érzéseidet, állapotodat. Nem szükséges vágott anyag (persze, aki tud olyat, tiltva nincs az sem), elég a mobiltelefonnal rögzített egymás után felvett rövid bejelentkezések sora is. Lényeges, hogy legyen narráció, tehát saját alámondással meséld el, hogy mit látunk épp. Külön köszönet jár érte, ha az is kiderül, hogy a részvételi díj kifizetése miből, hogyan történik (spóroltál, vagy diákmunkát vállaltál érte stb.)

A kész videoblogokat kérjük feltölteni a Youtube-ra (nem nyilvános anyagként), s a linket elküldeni legkésőbb július 15-ig a kbm@t-online.hu e-mail címre. (Technikai segítséget nyújtunk a feltöltéshez egy rövid, mindenki számára érthető oktatóanyaggal.)

A táborban (kedden) egy kurzust meghirdetünk az érdeklődőknek, ahol tartalmi és filmtechnikai kérdésekben is szeretnénk segítséget nyújtani.

A megküldött anyagok készítői a link elküldésével hozzájárulnak az alábbiakhoz:

- › videóblogjuk részleteinek, vagy teljes egészének nyilvánossá tételéhez
- › jogdíj nélküli megosztáshoz
- › vágott kisfilmben a videóblogjuk részleteinek szerepeltetéséhez

A videóblog készítése történhet egyénileg, de duók is vállalkozhatnak rá, s készíthetik közösen azt. A 2017-ben és 2018-ban már pályázó vloggerek is indulhatnak új videóbloggal.

Terveink szerint a beküldött alkotásokból előzsűrizést követően minél többet nyilvánossá teszünk, illetve a 2017-es, 2018-as és 2019-es videókból terveink szerint készül egy vágott kisfilm, angol nyelvű feliratozással.

A legjobb videóblog alkotói (1 vagy közös alkotás esetén max. 2 fő) a 2020. évi táborban térítésmentesen, meghívott táborozóként vehet részt, megválaszthatja csoportját, szobatársait, előnyt élvez a kurzus-feliratkozásoknál.

(Vis major szituációban, azaz, ha a tábor valamilyen ok folytán nem kerülne megrendezésre, úgy 2020 júniusában az első helyezést elért vlogger 25.000 Ft pénzdíjazásban részesül (2 fő esetén együttes díj).)

Szóval megéri kicsit videózgatni a telefonoddal! 😊

Ezzel párhuzamosan folyik az – erre az időszakra már igencsak felgyorsult – előkészítő munka.

Legkésőbb májusban következik a már januárban előzetesen lefoglalt szálláshely újbóli bejárása. Bár ismerjük jól, ennek ellenére fontos, hogy az adott év körülményeivel újra találkozzunk, illetve a helyszínen dolgozókkal újra megerősítsük a megrendelés pontos részleteit. (Azt, amit majd írásban is elküldünk.) Ugyanez igaz az étkezésre, hiszen követni kell az árakat, a nyersanyagnormát, össze kell állítani az étlapot stb. Az étlap összeállításánál a mi szempontunk az, hogy szeressék, megegyék a táborozók és a mennyisége megfelelő legyen. Mert fontos, hogy ehhez a 6 naphoz legyen energiájuk! Ha van rá mód, gondoskodunk arról, hogy a területen büfé működjön. A büfében egyeztetjük, hogy milyen idős a táborozó korosztály, milyen létszámban érkezik, s hogy az étkezések idején feltétlenül legyenek nyitva (jól eshet egy kis desszert, jégkrém stb. az étkezés után). Kérjük, hogy velünk együtt tiltsák – szerencsére iskolai büféknél eleve így van – az energiaitalt és az alkoholt. Ez a tiltás természetesen vonatkozik a 18 év feletiekre is.

Szintén egyidejűleg folyik a táborvezetőséggel is a folyamatos kommunikáció, egy külön zárt Facebook csoportban illetve messengeren. Egy kérdőív segítségével begyűjtöm a táborvezetőség összes olyan adatát és válaszát, ami szükséges (pl. a vállalkozás adatait a tiszteltdíj-szerződés előkészítéséhez, az útiköltség térítéshez a gépkocsi adatait, csatolva a szkennelt forgalmit, biztosítást) a megbízáshoz.

Amennyiben a kérdéseket egy Google kérdőív formájában küldöm el, akkor egy jól áttekinthető táblázatban tudom kezelni a válaszaikat.

Milyen kérdésekre várok választ? Például ha a csoportmunkán túl kurzusokat is tartunk – hiszen megpróbáljuk színesíteni a progra-

mot, hogy az egy csoportba tartozók a többiek kvalitásaival is találkozzanak, és minél több új ismeretterjesztő dolgot halljanak – akkor kinek-kinek meg kell adnia, hogy miről vállal kurzustartást. Ilyenkor nagyon rövid, nagyon hatékony ismeretátadás történik pl. hangképzés, színpadi kommunikáció, színpadi performansz lehetőség, hangosítás, klasszikus gitár stb. témakörökben, nagyon interaktív módon.

Információt kérek ilyenkor arról is, hogy melyik táborvezetőségi tag pontosan hány órakerkezik a táborba, melyik este vállalna ügyeletet stb. Amennyiben forrásaink megengedik, nagyon praktikus, ha a táborvezetőség előző nap érkezik a táborba, tehát a hétfői kezdés előtt, már vasárnap összegyűlhetünk. Ebben az esetben a táborozók érkezését megelőzően az összes termet be tudjuk rendezni, el tudjuk készíteni a közösségi terek hangosítását, dekorálni tudunk, illetve nem mellékes, hogy van időnk még egyszer pontosítani a tábornyitást, a tábori szabályokat és mindent, amiben közös szabályozás és közös gondolkodás szükséges. Amennyiben nincs mód arra, hogy egy nappal korábban érkezzünk, akkor is néhány órával korábbra kérem a táborvezetőség érkezését. Ilyenkor ugyan a termek berendezése átcsúszik a közös időszakra, tehát a táborozókkal együtt tesszük meg, de a megbeszélés ez esetben sem maradhat el.

MEGKEZDŐDIK A TÁBOR

Amikor megérkeznek a táborozók, egy fogadószobával várjuk őket, s megtörténik a regisztráció. Ki-ki elfoglalja a szobáját, a szobabeosztást előzetesen a tábor szervező készíti el.

Mivel a jelentkezés Google kérdőív segítségével történik, a táblázatból azonnal tudjuk, hogy ki hány éves, melyik településen él, van-e esetleg olyan igénye, hogy valakivel együtt érkezik és vele kéri az elszállásolását. Ezeket természetesen igyekszünk figyelembe venni. Abból,

hogy melyik iskolába jár, nagyjából lehet azt is követni, hogy kinek a baráti köréből kapta a megosztást, ha új jelentkező. Kérjük megadni a jelentkezési lapon a táborozó Facebook profiljának a címét, s ezeket meg is szoktuk nézni, hogy előzetesen kicsit ismerkedjünk velük. Egyrészt, hogy kik az ismerősei a korábbi táborozóink közül, másrészt, hogy van-e valami olyan speciális érdeklődése, tudása, ami a táborban is érvényesülhet. Abban az esetben, ha a szülő veszi fel velem a kapcsolatot, akkor mindig beszélgetünk egy picit a gyerekről, és nagyon örülök, amikor elmondják, hogy „ő egy kicsit csendesebb, zárkózottabb”, vagy „ő egy kicsit pörgősebb, aktívabb”. Mindig megkérdezem, hogy van-e olyan korábbi ismerőse, aki jön a táborba. Mindezeket figyelembe véve próbálom meg azt, az ideálisnak tűnő szobabeosztást elkészíteni, amiben a hasonló korúak, hasonló érdeklődésűek, esetleg egy baráti körhöz tartozók, közös bandában zenélők stb. egy szobába kerülnek. Természetesen figyelünk arra is, hogy a legújabb, vagy legfiatalabb táborozóink mindig olyan szobákba kerüljenek, ami táborvezetőség valamely tagjának szobája mellett van, tehát hogy tudjunk rájuk külön is figyelmet fordítani, ha bármi gondjuk lenne. Lényeges az is, hogy a nagyokat valamennyire szeparáljuk a kicsiktől, hiszen, ha ők este még tovább beszélgetnek a szobában, akkor, ha lehet, ne legyen túl nagy az áthallás, a kisebbek tudjanak aludni. Persze csitítgatjuk is őket, de azért tudjuk, hogy egy kamasz jóízű nevetése néha végig visszhangzik az egész folyosón.

Az is nagyon fontos szempont a szobabeosztás kialakításánál, hogy ne maradjon senki sem egyedül, tehát egyszemélyes szobák véletlenül sincsenek. Illetve ügyelünk rá, hogy ne szoruljon ki senki, tehát kettő szoros barát mellé soha nem teszünk egy csendesebb új gyermeket, akinek a beilleszkedését egyáltalán nem segítené elő, ha ebben a szobában lakna.

Látható, hogy nagy kalkulálás folyik előzetesen, keresve a legideálisabb, a gyerekek számára legtöbb élményt, barátságot nyújtó elhelyezést, talán ezt ők nem is érzékelik, talán nem is kell.

Nagyon ritkán előfordul, hogy valaki szeretne egy másik szobába költözni, természetesen ezt teljesíteni szoktuk.

A kollégiumi szobák egy U alakú folyosón helyezkednek el. A szobabeosztásnál a következőkre is ügyelünk: mindkét szár elején és végén táborvezetőségi szobák vannak, ezzel a biztonságot, illetve természetesen a szabályok betartását is biztosítjuk.

A biztonság és az elérhetőségünk érdekében fontosnak véljük, hogy mindenütt ott legyünk kézzelfogható közelségben. Egy kijelölt szoba táborvezetőségi irodaként működik, ahol mindig ott van vagy egy önkéntes, vagy egy táborvezetőségi tag. A táborunk a táborvezetőségen és a kortárssegítőkön kívül legalább kettő önkéntes egyidejű jelenlétével működik, akik mindenben a segítségünkre vannak, legyen az fénymásolás, egy ebéd elhozatala, az esti vetélkedőre cetlik felvágása stb., rájuk mindig, mindenben számíthatunk.

VILÁGOS ÉS TISZTA SZABÁLYOK

Fontos a tiszta és világos szabályok meghatározása.

A szabályok betartatásánál alapvetően azokra koncentrálunk, amelyeket, ha nem tartanának be, a többiekét gátolná, vagy zavarná valamilyen, illetve azokra, amelyek a biztonságot szolgálják, tehát az, hogy a táborozó ne menjen ki a táboron kívülre, hogy mindig tudjuk, hogy ki merre jár, hogy az ősfás parkban viharban ne tartózkodjanak kint a magas fák alatt, hogy ne legyen áramütés az elektromos eszközöknél stb. Ezek az alapszabályok. Az, hogy a takarodó után még csendesen, titkosan beszélgetve,

felhívva egymást nem alszanak el rögtön, ebbe igazán nem tudunk beleszólni és valójában nem is kívánunk. Mindannyian táboroztunk fiatal korunkban és mindannyian emlékszünk ezekre az élményekre. Ennek a lehetőségét nem vehetjük el a mai gyerekektől sem, és nem is akarjuk.

Viszont a kulturált módon való együtt szórakozásra, a közösségi élményekre, a közös játékokra, a fellépés örömeire, a többiek elismerésére, a – nem másokat eltipró – játékos versengésre szeretnénk szocializálni a gyerekeket, és örülnénk, ha ezek beépülnének, normává válnának számukra a táborozáson túl is.

Nyilvánvaló, hogy a normaszegést valamilyen módon szankcionálni szükséges, ha megtörténik.

Nem gyakran, de előfordult már olyan, amikor valamiféle büntetést kellett alkalmaznunk. A nem gyakran azt jelenti, hogy a tábor 27 éve alatt egyetlenegyszer fordult elő olyan, hogy össze kellett hívni a tábortanácsot (csoporthoz képviselői és táborvezetőség), és közösen dönteni arról, hogy hazaküldjünk-e egy táborozót, mivel áthágta a szabályokat, „eltűnt”, és órákig aggódva kerestük. Végül a tábortanács döntése alapján kapott még egy esélyt, és ezt követően az ottholte problémamentes volt. Ezen túl egyetlenegy esetben fordult elő, hogy

egy 18 évet betöltött táborozónk egy évig nem vehet részt a táborban, mivel alkoholt próbált behozni. Azt gondoljuk, hogy ezek a példák csak erősítik a következetes szabálytiszteletet. De ennél sokkal fontosabb az, hogy a gyerekek tudják, érezzék, megérintse őket, hogy ugyan a táborba a maguk tanulása, szórakozása végett jönnek, de mindezt egy közösségben találják meg, tehát legyen fontos számukra az is, hogy a saját önös szabály-áthágási kísérleteikkel ne rontsák el esetleg mások táborozását.

PÖRÖGNEK A NAPOK

A hétfőn induló tábor – így éljük meg – szinte egy szempillantás alatt befejeződik, s elérkezik a szombat. Mindez persze azért érezhető így, mert programokkal teli, élménydús minden nap, s rögtön utána – a nem túl hosszú éjszakákat követően – kezdődik az új nap, új aktivitásokkal, új élményekkel.

Meg kell, hogy osszam a táborszervezői, táborvezetőségi dilemmánkat, hiszen bizonyára ez másokban is felmerül. Vajon az a jó, ha évről évre kiszámíthatóan ugyanaz a programja egy tábornak, vagy az, ha minden évben újítani próbálunk? Bevallom, mi sem tudjuk a jó választ!

Nem szeretnénk, ha esetleg a visszatérő, több alkalommal táborozók már unják az ismétlődő programelemeket, de gyakran az derül ki, hogy pont azokat várják, azokat szeretnék megmutatni az újonnan jövőknek. Mi azonban mindig érzünk egy kis készletet az újításra, így egyes programelemek állandósága mellett, évente becsempészünk valami olyat is, ami még addig nem volt. Aztán a legjobbak, legsikeresebbek ezek közül beépülnek, s néhány évig az állandó programok közt szerepelnek.

A táborban – mi úgy nevezzük – működik a „csodafaktor”. Általában kedd reggelre már tetten érhetően jelen van és végigkíséri a tábor. Hogy mi ez? Nem tudjuk (ezt sem), csak

azt tapasztaljuk, hogy a hétfőn harsányan, csak magára figyelően, vagy éppen csendesen, senkihez nem szólóan érkezett fiatalok jókedvűek, udvariasak, előzékenyek, felszabadultak, beszélgetnek egymással, elfelejtik, hogy van telefonjuk (néha a szó szoros értelmében, a szülő hív bennünket, hogy minden rendben van-e, mert nem tudja elérni a gyermekét). Ez a táborvezetőséget is és a táborozókat is inspirálja. Talán legjobban a „közösségiség” kifejezés, vagy a „de jó együtt lenni” érzés írja le az általunk „csodafaktorként” emlegetett miliót.

És mielőtt valaki azzal vádolna, hogy elfogult vagyok, csak a szépről-jóról beszélek, biztosan történnek a táborban kellemetlen, feszültségkeltő dolgok is, leírom az ezirányú tapasztalatainkat is.

Igen, előfordul, hogy egy kisebbség nem tart a többséggel. Ez, ha nem kirívó és nem romboló hatású a nagy közösséget illetően, úgy gondolom természetes, s ettől sokszínű a tábor. Ha azonban direkt, szándékos elkülönülés, úgy is mondhatom, hogy afféle antikultúra van kialakulóban, akkor a csoportvezetők – kis feladatokkal, dicséretekkel, ösztönzésekkel – általában sikeresen csalogatják vissza a tábori „szubkulturális” csoportokat.

Tapasztalataink szerint konfliktusos nap jellemzően a szerda, abból is a délután. A kevés alvásnak, az utóbbi évek extrém meleg időjárásának, a rendkívül intenzív programnak, a résztvevőkre zúduló – feldolgozásra váró – halmozódó élményeknek köszönhetően szinte mindenki ekkor éri el a „biológiai mélypontját”. Ilyenkor a fáradtság feszültséget generál, hirtelenebbek, lobbanékonyabbak, figyelmetlenebbek, kevésbé toleránsak a táborozók és egy kicsit igaz ez a vezetőségre is. Mivel számítunk erre, így a programot is mindig úgy alakítjuk, hogy ez a délután inkább pihentető, kikapcsolódó legyen, semmiképp sem kreatív, ötletelő, döntéshozó stb. Ha a kisebbek hozzánk fordul-

nak ilyenkor panasszal, erre vagy arra vonatkozóan, akkor délutáni alvásra kérjük meg őket, s egy kis pihenés mindig csodát tesz, megoldja a gondok nagyrészét. Már a szerda este – a Ki Mit Tud izgalmaival – elsöpri ezt a mélypontot, inentől kezdve – túl a tábor felén – már minden percet megéleendő élményként kezelünk.

JUTALMAK ÉS ELISMERÉSEK

Hisszük azt, hogy egy tábornak mindenképpen a **pozitív megerősítésekről** kell szólnia. Ezért igyekszünk minél többeket napi szinten megdicsérni minden kis teljesítményért, majd a tábor végén jutalmazni, elismerni a táborközösség és a szülők, nagyközönség előtt. Gyakori, hogy a kb. 50 fő közel fele kap valamilyen elismerést a csoportvezetők javaslata alapján. S hogy hogyan tudunk jutalmazni? Úgy, hogy minden táborvezetőségi tag hozzájárul valamilyen módon – szponzort keres, vagy saját maga eszköztárából, megjelent CD-iből stb. hoz, de még olyan is volt, hogy valaki vásárolt gitárhúrokat, pengetőket és beadta a jutalmazáshoz. Nem, nem nagy dolgokra kell gondolni, néha egy tábla csokoládé és egy pengető a jutalom. De nem is ez a lényeg, hanem a közösség előtti elismerés, ami a legtöbb gyereknek „szárnyakat ad”. Minden évben – ha van rá forrásunk/ szponzorunk – átadjuk minimum egy, maximum két fő számára a táborszintű elismerést. Ez jelentősebb jutalom, értékesebb eszközzel – pl. volt már jó minőségű fejhallgató, erősítő stb. Ezt azok érdemelhetik ki – a táborvezetőség döntése alapján – akik a csoportban végzett szakmai munkán túl a táborszintű közös programokon is aktívak, illetve önkénteskednek is a táborban (termék rendezése programhoz stb.). Nagy presztízse van az elismerésnek, aki megkapja, illetve a szülő is, mindig nagyon büszke rá. Mivel akár többször is kiérdemelhető, az előző évben jutalmazott jellemzően még inkább inspirált, elkötelezett.

ITT ÉRTED VAN MINDEN, MIT TEHETÜNK MÉG?

Úgy gondolom, a tábor szervezés **szolgálat**.

Fontosnak tartom, hogy a táborvezetőség szakmai és egyéb tevékenysége **zavartalan** legyen. Tehát a szervező már az előkészítés során minden feltételről gondoskodik, minden szükséges eszköz és kellék biztosított legyen a munkához.

Mindent jól megszervezve, az előzetesen és a helyszínen felmerülő táborozói és táborvezetőségi igényekre reagálva, a megoldható kéréseket megoldva mindenki elégedett lehet. A táborozó, hiszen megéli azt, hogy itt minden érte (is) történik. A szervező, mert elégedettséggel, köszönettel találkozik. A tábor szervező dolga a táborban már szinte csak a problémaelhárítás (általában akad ebből is elég, még ha nem is túl nagyok, de sok), illetve az ad hoc feladatok megoldása.

ÚTRAVALÓ ÉS MENTORÁLÁS

A tábor során a táborozókon belül és a táborvezetőségi tagok között is, a baráti, emberi kapcsolatokkal párhuzamosan szakmai kapcsolatok is kialakulnak. Duók, triók, zenekarok, énekes formációk jönnek létre, de a későbbi zeneoktató-tanítvány viszony sem ritka. Nem feltétlenül csak rendszeres, állandó együttműködések, hanem – talán még ennél is gyakrabban – mentorálás a jellemző kapcsolat. Ez többnyire azt jelenti, hogy két tábor közt is elérhetőek a táborvezetőségi tagok, lehet tőlük kérdezni (messengeren, telefonon), s alkalmanként személyesen is felkereshetőek, vagy egy-egy elkészült saját dal, illetve feldolgozás felvételéről vélemény, javaslat kérhető tőlük. Év közben sokan választanak maguknak olyan elérhető állandó közösséget, ahol lehetőségük van másokkal zenélésre. A békéscsabaiak ebben nagyon szerencsések, hiszen épp az egyik

táborvezetőségi tagunk vezetésével gitárklub működik a városban. Külön is odafigyelünk a kiemelkedően tehetséges fiatalokra, ösztönözük őket zenei tanulmányokra, s szüleiket is tájékoztatjuk, bevonjuk a további tehetséggon-
dozó tevékenységbe.

JÖVŐRE VELED UGYANITT!

Hát eljött a vége! Valóban olyan, mintha épp csak megérkeztünk volna, és már kezdhünk is csomagolni. Persze a csomag most sokkal gazdagabb, hiszen ki-ki a hét során összegyűlt élményeit, érzéseit, barátságait, benyomása-
it stb. is viszi magával, majd otthon, szépen lassan átgondolja, újraéli, feldolgozza, beépíti. A tábort követő pár óra (esetleg nap) üressége is teljesen természetes érzés, része a feldol-
gozásnak.

A megszerzett élmények, a kialakult kapcso-
latok okán a tábor utóélete is intenzív, mely részben nélkülünk, csak a táborozók közt zajlik (saját messenger csoportokban, ott szervező-
dő közös programokkal stb.). Részben pedig általunk generálva is élő marad a kapcsolat a táborozókkal, szülőkkel, a táborvezetőséggel. Erre kiválóan alkalmas a közösségi média, az online lehetőségek kihasználása. Szük-
séges a folyamatos, tábor iránti motiváció, a résztvevőkkel és a táborvezetőséggel meglé-
vő kapcsolat fenntartása. Szükséges, hogy a táborvezetőséget és a táborozókat bevonjuk a következő évi tábor tervezésébe, előkészíté-
sébe, és ehhez fontos, hogy visszajelzéseket kapjunk tőlük a már lezajlott táborról. Az új ötletek jelentős része ilyenkor születik, frissen az előző tábort követően. Így jött létre a több évig élő, a táborról szóló vlog-pályázatunk, így született meg a filmes csoport indításának elképzelése stb. Ilyenkor osztjuk meg (mi is és a résztvevők is) a fotókat, videókat, ilyen-
kor tesszük fel a kérdést, hogy mit hiányoltál a táborból. A kapcsolatot és az érdeklődést

ezekkel a kérdésekkel tudjuk fenntartani, illetve azzal, hogy olyan évközi programokat is szervezünk, amelyeken afféle tábor-találkozó jelleggel együtt lehetnek, egy picit örülhetnek egymásnak, felidézhetik az emlékeiket.

Nem felejtjük el emlékeztetni a résztvevőket, hogy mindenkit visszavárunk – mindig hangsú-
lyozzuk, hogy „jövőre veled ugyanitt”!

MINDEN TÁBOR MÁS!

Befejezésül hadd osszak meg még egy gondolatot, amit a mindenkori tábornytón is el szoktam mondani. Nincs két egyforma tábor akkor sem, ha a programelemek ugyanazok. Más a közösség összetétele, a résztvevők érettsége, más a csoportok szakmai programja, az időjárás, a kedvünk, szóval sok-sok összetevő adja egy-egy tábor élményét. Sosem az előzőt kell keresni benne, nem ahhoz kell hasonlítani, hanem az adott évit érdemes aktívan megélni, s ha mindenki „beletesz” mindent, amiért odament, teljesen biztos, hogy megkapja tőle azt a tudást és azt az élményt, amire vágyik!

KÉP: HICHEM MEGHACHOU • UNSPLASH

A JÓ TÁBOR RECEPTJE

Végy egy megfelelő méretű, alkalmas helyszínt, foglalj le egy jó időpontot, fogadj megfelelő létszámban és jó arányban régi és új táborozókat, gondoskodj a tábor megfelelő méretűre nyújtásáról – ne feledd, jóból kicsit adnak –, adj hozzá szakmailag felkészült, emberileg hiteles táborvezetőséget, az elkötelezettség fűszerével együtt, s egy csipet kortárssegítő és önkéntes jelenléte tovább gazdagíthatja az ízeket. A legfontosabb hozzávalók az aktív foglalkoztatás (inkább egy kicsit több mint kevesebb), az elfogadás, a tiszta, világos szabályok, a dicséret és jutalmazás, melyek helyes aránya – az előző összetevőkkel együtt – utolérhetetlen és megismételhetetlen közösséggé varázsolja táborunkat. Tovább ízesíthető jól átgondolt csoportbeosztással, szobabeosztással, s tálalható tudatos PR munkával. A kész tábor hosszú ideig táplál bennünket, romlása megelőzhető utógondozással, mentorálással. Ne lepődjünk meg, ha a recept állandósága ellenére is mindig más és más az össz-ízhatás, hiszen nüansznyi arányeltolódások is ezt eredményezhetik, azonban minőségi összetevők esetén a harmónia garantált!

Vigyázat, komoly függőséget okozhat!

FELHASZNÁLT IRODALOM

Czibere I. (2014): Települési és regionális egyenlőtlenségek a 18-29 éves ifjúsági korosztály körében: munkaerőpiac – jövőtervezés – érvényesülés, in: Másodkézből, Magyar Ifjúság 2012, ISZT Alapítvány- Kutatópont, 2014.

Bodor Tamás: Tábor szervezés, táborvezetés ifjúságsegítőknél és érdeklődőknél. Szombathely, Megyei Művelődési és Ifjúsági Központ. 2006.

http://unp.hu/sites/default/files/imuk/pdf/taborszervezes_taborvezetes.pdf

Domokos Mihály: Vízi tábor és vízi túrázás szerepe az iskolákban.

http://www.jgypk.hu/tamop13e/tananyag_html/tananyag_reki_1/viii_vzi_tbor_s_vzi_trzs_szerepe_az_iskolokban__domokos_mihly.html

Dorka Péter: A tábor szervezés ismérvei.

http://www.jgypk.hu/tamop13e/tananyag_html/tananyag_reki_1/vi16_a_tborservezs_ismrvei.html

Dorka Péter: Tábor szervezés, vezetés, természetjárás, túrázás.

http://www.jgypk.hu/tamop13e/tananyag_html/tananyag_reki_1/vi_tborservezs_vezets_termesztjrs_trzs__dorka_pter.html

Tábor szervezési útmutató a Magyar Vöröskereszt nyári táborainak megszervezéséhez. „Remény” füzetek X. Szerk: Üveges István, Szollár Dávid. Magyar Vöröskereszt. „Remény a sérülékeny gyermekeknek Magyarországon” program, 2014.

https://voroskereszt.hu/?media_dl=8099

Tábor szervezés.

<http://tamop-sport.ttk.pte.hu/tananyagfejlesztés/alternatív-környezetben-úzhető-mozgásformák/taborozási-ismeretek/05>

A kiadványban szereplő fotókat készítették: Galbicsek Lajos, Kokavec Ágnes, Lustyik Mária, illetve forrása a Darke-táborozók Facebook csoport.

KÖLCSEYNÉ BALÁZS MÁRIA
TÁBORSZERVEZÉSRŐL
KICSIT MÁSKÉPP!